

Omakoti

KOIRAHIERONTA TASSUKAS

Parempaa liikkuvuutta ja hyvää oloa!

Varaa aika parhaalle kaverille!
vello.fi/koirahieronta-tassukas

Koirahieroja
Satu Hormisto
045 783 88707

Keskuskatu 1,
33960 Pirkkala
Haikka

www.koirahierontatassukas.fi

PIRKANMAA » NUMERO 5/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Valaistusta parantamalla myös arki sujuvoituu

8 Pienetkin keinot energiahävikin
torjumiseen kannattavat

18 Käytetyt aarteet kestävät ja
tuovat kotiin tunnelmaa

 Putkiasennus
OIKARAINEN

KYSY TARJOUS! p. 040 830 9948

www.putkiasennusoikarainen.fi

erkki@putkiasennusoikarainen.fi

Lamminpääkatu 14, 33420 Tampere

**KOTIEN LÄMPÖ-,
VESI- JA VIEMÄRITYÖT
taidolla ja tarkkuudella.**

**OMAKOTITALOJEN
KÄYTTÖVESIREMONTIT,
MAALÄMPÖ JA ILMAVESI-
LÄMPÖPUMPPUJEN ASENNUKSET**

pyydä tarjous!

TAKKAHUONE
EUROOPAN PARHAAT TULISIJAT

**Tampereen
Takkapalvelu**

PIRKANMAAN SUURIN TAKKAVALIKOIMA

**Myymlässä hyviä tarjouksia ja muutama
varastomalli jäljellä, tule valitsemaan omasi
kotiin tai mökille. Meiltä saat tarvittaessa
myös asennukset lattiasta piipunhattun.**

Contura Nordpeis

Tulikivi

Myyntinäyttely Ylöjärvellä

Elotie 2 • Avoimna ti-pe 10-17, la 10-14 (ma suljettu)

Soita ja sovi tapaaminen p. 0400 672 026

jjj.palvelut@gmail.com • www.tampereentakkapalvelu.fi

Salaojakeskus

*Kotisi
perustuksen
paras kumppani.*

Salaojaremontit

taloyhtiöihin ja omakotitaloihin

Pyydä tarjous: ☎ 010 4114 900

Varaa maksuton tarkastus:

🌐 salaojakeskus.com

Kyrönlahden Porakaivo^{Oy}

**Sekä vesi- että
lämpökaivot**

ammattitaidolla niin pieniin
kuin suuriinkin kohteisiin

Soita 0400 237 051

**Meiltä myös
porakaivohuollot**

Unelmiesi koti odottaa – aloita matka meidän kanssa!

- Sauna- ja kylpyhuone-remontit
- Mikrosementointi
- Vesieristykset
- Sisäremontit

Ota yhteyttä

040 578 9381

info@rakennusnaula.fi

**RAKENNUSPALVELU
NAULA**

www.rakennusnaula.fi

JÄTELAVA-, NOSTO- JA KULJETUSPALVELUT

**Ammattitaidolla
ja joustavasti**

0400 622 938 • 050 477 9474

info@psvkuuljetus.fi

www.psvkuuljetus.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2025 vko 5
Nro 2/2025 vko 16
Nro 3/2025 vko 23
Nro 4/2025 vko 36
Nro 5/2025 vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 25 000 kpl
Tampereen Ykkösjakelut Oy

Pientalot Tampereen, Nokian,
Kangasalan, Lempäälän,
Pirkkalan ja Ylöjärven alueilla..

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Kuviofoto, Anders Portman

Lehti noudattaa ilmoitusten jul-
kaisusääntöjä. Reklamaatiot on
tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituk-
sen julkaisemisesta Nexus Media
Oy:lle. Suurin mahdollinen vas-
tuu ilmoituksen julkaisemisessa
sattuneesta virheestä tai poisjää-
misestä sekä sen aiheuttamista
vahingoista on ilmoituksen hinta.
Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu
aineistopäivän jälkeen Nexus Me-
dia Oy ei ole velvollinen korvaa-
maan painovirheitä. Ilmoituksesta
lähetetään oikovedos sopimuksen
mukaan. Peruutukset viimeistään
aineistopäivänä. Jos ilmoitus on
ehditty valmistaa ennen peruut-
tusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoi-
tuksen hinnasta.

14
Uusi lattia raikastaa
kodin ilmettä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 8 Kodin energiavuodot kuriin
- 12 Lakipalsta
- 14 Lattiaremontti ja lattiamateriaalit
- 18 Sisustaminen pienellä budjetilla
- 22 Nykyhetken takkatrendejä
- 25 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 26 Kodin valaistuksen suunnittelu
- 28 Joulunviettoa Suomessa
- 30 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Koti on aina
huolenpidon arvoinen

Mistä kodille juuri sille sopivat asukkaat – ja päinvastoin? Toisinaan vanha asukas olisi jo aivan valmis luopumaan ta-
lostaan ja ostajaehdokaskin löytynyt, mutta kauppvoja ei vain saada syntymään.

Yle kartoitti syyskuussa kiinteistönvälittäjien näkemyksiä nykyisestä asuntokauppatilanteesta. Yleinen käsitys oli, että pankit ovat tällä hetkellä nihkeitä myöntämään lainaa talon ostamiseen, ainakin jos talo vaatii peruskorjausta. Remont-
tikuntoisten tai haja-asutusalueilla sijaitsevien asuntojen kohdalla lainansaannin esteenä olivat kiinteistönvälittäjien mielestä etenkin vakuudet – talon oma vakuusarvo kun voi olla vähäinen ennen kuin tarpeellinen remontti tai remontit on saatu tehtyä.

Elämäntilanteet kuitenkin muuttuvat, ja rakaskaan omako-
titalo ei ole aina enää se itselle sopivin asumismuoto. Silloin sen antaisi mielellään enemmän tilaa kaipaavien käsiin. On-
kin harmillista, jos unelmien koti ei päädy sitä arvostaville ja ennen kaikkea tarvitseville asukkaille, koska pankkien laina-
hanat ovat tiukasti kiinni.

Muistetaan siis huolehtia talon remonttitarpeet kuntoon ajallaan – ei pelkästään oman asumismukavuuden, vaan talon ja sen arvon vaalimista varten. Koti huolehtii asukkais-
taan, kunhan asukkaat huolehtivat kodista!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Arboristi Tom Nylund

PIHAPUIDEN KAATO KANTOJEN JYRSINTÄ

- myös erittäin vaativat kaadot
- puiden hoitoleikkaukset
- latvatuennat • lahon etsintäporaous
- kokonaispalvelu klapeiksi saakka

050 560 8318
www.puunkaato.fi - tom.nylund@puunkaato.fi

- OMPELIMO
- OMPELUPUOTI
- PESULAPALVELUT
- KANGASPUIDEN VUOKRAUS
- PIENVERHOILUTYÖT

Pikku päivänpaiste

Insinöörinkatu 19, Tampere
p. 045 220 2711
Palvelemme ma 12-18,
ti-to 10-14 • pe 11-14,
la ja su suljettu

**HERVANNAN
KESKUSTASSA!**

www.ompelupuoti.fi

» LYHYESTI

Lämmityskausi lähestyy: onko kiinteistössä kaikki kunnossa?

Kiinteistön talotekniikan järjestelmät ja automatiikan säädöt kannattaa laittaa ajoissa kuntoon lämmityskauden varalle, vaikka syksy vielä lämpimältä näyttäisikin, huomautti valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva syyskuussa. Kulutuksen seuranta on yhä tärkeämpää paitsi energian ja kustannusten säästön myös järjestelmien vikaantumisen havaitsemisen vuoksi.

– Syyskauden tarkastuksilla ja huolloilla estetään ongelmien syntyminen. Myöhemmin talvella pitää kuitenkin muistaa varmistaa järjestelmien toimivuus, toteaa asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** Motivasta.

Järjestelmien testaamisen voi aloittaa lämmitysjärjestelmästä. Sekä vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän että sähkölämmityksen asetusarvot voi nostaa testimielessä ylöspäin ja katsoa, miten lämmitysjärjestelmä seuraa muutuneita arvoja. Samalla tavalla voidaan testata ilmanvaihtojärjestelmän toiminta. Manuaalisen testaamisen jälkeen on tietysti tärkeää muistaa palauttaa asetukset niiden lähtötasolle.

Termostaatit kuntoon ja kulutus kuriin

Mekaaniset termostaatit, kuten vesikiertoisten pattereiden termostaatit ja niiden ohjaamat venttiilit, saattavat kesän aikana jumiutua. Kun lämmityskausi on alkanut, ja lämmitysjärjestelmä on herännyt lämmittämään tiloja, kannattaa tarkistaa onko patteri tai siihen menevä vesiputki lämmin. Patterin lämpötilan pitäisi muuttua pienellä viiveellä, kun termostaattia pyöritetään auki ja kiinni. Mikäli patteri pysyy kylmänä, voi termostaatin venttiili olla jumissa.

Lämmityksen, sähkön ja veden kulutustietojen seuraaminen on todella tärkeää kaikille kiinteistön omistajille, ja seuranta kannattaa aloittaa heti lämmityskauden alkaessa. Kulutustietoja seuraamalla voidaan havaita ongelma, joka ei muuten paljastuisi edes järjestelmän testauksella. Mikäli rakennuksessa tehdään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, kuten ikkunoiden vaihto, voidaan usein pienentää myös vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän säätökäyttöä.

– Automaatiota ja toteutunutta energiankulutusta kannattaa seurata säännöllisesti. Erilaisen tarkistuslistojen käyttö auttaa käytännön varmistuksissa, Virtanen lisää.

Tuloilman asetusarvo säädettävä oikein

Kiinteistön lämmitys voi kokonaisuudessaan koostua useasta rinnakkaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tuloilman lämmitys on vain osa kokonaisuutta, yleensä kiinteistön lämmitys tuotetaan pääosin muilla lämmitysjärjestelmillä. Tuloilman asetusarvo määrittää sen, kuinka paljon ilmaa pitää lämmön talteenoton jälkeen vielä lämmittää. Mikäli asetusarvo on liian korkea, ilmaa lämmitetään pahimmillaan niin kuumaksi, ettei se sekoitu kunnolla huoneiston ilmaan. Liian korkea asetusarvo voi johtaa turhan suureen tuloilman jälkilämmitysvastuksen käyttöön, vaikka kiinteistössä olisi käytössä energiatehokkaampiakin lämmitysjärjestelmiä. Tuloilman lämpötila kannattaa säätää noin 16–17 celsiusasteeseen.

Lämmönjakolaitteiston on oltava tasapainossa

Tarkistuksissa löytyneet viat on yleensä syytä korjata pikaisesti. Mikäli huoltotarve ei ole akuutti, se voidaan siirtää kevääseen tai yhdistää johonkin toiseen määräaikaistarkistukseen. Talvikaudella on helppo havaita myös se, onko kiinteistön lämmönjakolaitteisto tasapainossa. Kun lämmönjako toimii oikein ja ylikuumien tilojen lämpötilat on saatu tasoitettua, kiinteistön energiankulutus tyypillisesti pienenee.

Ulkolämpötilan laskiessa myös rakenteiden, ikkunoiden ja tiivisteiden viat tulevat konkreet-

tisesti esille aiheuttaen suurempia lämpöhäviöitä, viihtyisyyden heikkenemistä ja kasvavaa energiankulutusta. Lämpökamerakuvauksella voidaan varmentaa aistinvaraiset epäilyt kylmävuodoista.

Vinkit pähkinänkuoressa:

- Tarkista LTO-järjestelmän toiminta ja säädä ilmanvaihdon tulolämpötila oikeaksi.
- Aseta painovoimaisen ilmanvaihdon tuloilmaventtiilit talviasentoon.
- Tarkista rinnakkaisten lämmitysjärjestelmien toiminta ja asetusarvot sekä termostaatit.
- Selvitä lämmitysjärjestelmän huoltotarve ja tilaa tarvittaessa huolto.
- Selvitä lämmönjaon tasapainotustarve ja tilaa tarvittaessa tasapainotus.
- Hyödynnä tarvittaessa lämpökamerakuvausta.
- Seuraa kulutusta ja paikanna viat.

Dreamstime

Rankkasateet voivat yllättää – näin suojaat kotisi ja autosi

Syksyn voimakkaat sateet voivat hetkessä aiheuttaa merkittäviä vahinkoja niin koteihin kuin ajoneuvoihin. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti jo alkusyksystä, että monet vahingot ovat vältettävissä ennakkoinnilla ja oikeilla toimintatavoilla.

Rankkasateiden kuormittaessa talojen sadevesijärjestelmiä pienikin tukos voi ohjata veden väärään paikkaan. Katon, rännien ja sadevesikaivojen kunto sekä salaojien toimivuus on hyvä tarkistaa jo ennen sateita.

– Rankkasateet voivat yllättää kenet tahansa. Usein vahingot syntyvät pienistä huolimattomuuksista, kuten lehdistä tukkeutuneista rännistä. Pienellä huollolla voi välttää isoja kosteusvaurioita. Myös pihakalusteet ja tavarat kannattaa siirtää suojaan ennen kovia sateita ja myrskyjä, sanoo Turvan palvelupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Sateen aikana kellaritiloja ja varastoja kan-

nattaa seurata. Jos vettä pääsee sisälle, lisävahinkojen estäminen on tärkeintä, mutta rai-vaustyöt aloitetaan vasta sateen päätyttyä.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat poikkeukselliset tulvavahingot, eli tilanteet, jotka ovat harvinaisia ja ennalta arvaamattomia. Rankkasadetulva voi olla korvattava, jos sademäärä on ollut vähintään 30 mm tunnissa tai 70 mm vuorokaudessa. Tavalliset sateet eivät yleensä ole korvattavia, joten oma varautuminen on ratkaisevaa.

– Vakuutus on turva harvinaisia ja ennalta arvaamattomia tilanteita varten, mutta pienillä teoilla voi jokainen ehkäistä vahinkoja etukäteen, kiteyttää Hämäläinen.

Liikenteessä – lammikot ja vesiliirto suurimpia riskejä

Tieosuuksille kertyvä vesi voi olla petollista. Lammikko, joka näyttää matalalta, saattaa kät-

keä syviä kuoppia tai aiheuttaa moottorivaurion, jota kaskovakuutus ei välttämättä korvaa.

– Tyypillinen vahinkotilanne on, kun ajoneuvolla ajetaan vesilammikkoon ja tästä seuraa moottorivaurio. Veden pinnan ei tulisi koskettaa auton pohjaa. Veteen ei kannata ajaa, jos ei tiedä sen syvyyttä. Turvallisin vaihtoehto on kiertää tai kääntyä takaisin, muistuttaa Turvan palvelupäällikkö **Sanna Luotio**.

Vesiliirron riski kasvaa erityisesti sateen alussa, kun teiden urat täyttyvät. Hyväkuntoiset renkaat, oikeat rengaspaineet ja tilannenopeuden laskeminen vähentävät vaaraa. Näkyvyyden heikentyessä on parasta pysähtyä turvalliseen paikkaan.

Pysäköintipaikka kannattaa valita korkealta ja avoimelta alueelta. Matalat paikat, kellaripy-säköinti, sadevesikaivojen läheisyys ja puiden alla pysäköinti altistavat autoa tulva- ja myrskyvahingoille.

65 prosenttia suomalaisista omistaa liikaa tavaraa

65 prosenttia, kaksi kolmasosaa, suomalaisista on itse sitä mieltä, että he omistavat liikaa tavaraa. Tavaraöveri painottuu naisiin. Heistä 72 prosentilla on liikaa tavaraa. Miehistä prosentti on 58.

39 prosenttia suomalaisista karsii kotoaan ylimääräistä tavaraa pois useammin kuin keran vuodessa. Yli puolet heittää karsimaansa tavaraa roskiin. Roskiin heittävät enemmän miehet kuin naiset.

– 70 prosenttia suomalaisista myy käyttö-tavaraomaisuuttaan. Se on suuri muutos 10 edellisen vuoden aikana. Naisista myy 78 prosenttia, miehistä 64. Tämä kulttuuri on kasvanut koko vertaiskaupan helpottumisen myötä. Se on verkkokauppaistumista, vertaiskauppa-sivusto Torin johtaja **Jenni Tuomisto** toteaa.

– Toki kehitettävää riittää. Roskiin heittäminen on hirveän tavanomaista. Voisimme päästä ajatteluun, että käyttökelpoisen tavarahan ros-kiin heittäminen on virhe. Vaikka tavara olisi toiselle turha, aina se on jollekulle toiselle löytö, Tuomisto sanoo.

Tiedot selviävät heinäkuussa valmistuneesta Suuri vertaiskauppatutkimus 2025 -kyselytutkimuksesta. Sen teetti Tori ja toteutti tutkimus-yhtiö Bilendi. Vastaajina oli 1000 täysi-ikäistä suomalaista, puolet naisia ja puolet miehiä. Otos vastaa iän, sukupuolen ja asuinalueen osalta maan väestöä.

Lapin yliopiston väitöskirjatutkimus on arvioinut keskiverron suomalaisperheen omistavan 10 000–50 000 tavaraa.

Turhakkeet hillotaan varastoon ja mökille

Joka viides suomalainen sulloo ylimääräisiä ta-varoitaa vain kaappiin. Joka kolmas vie myös askeleen pidemmälle, varastoon. Miehistä joka kymmenes kuskaa turhakkeensa klassiseen tavarahan varastoispaikkaan mökille.

– Kaappeihin, varastoihin ja mökeille hillot-tu tavara on käytännössä hyödyntämätöntä varallisuutta. Koko Suomen mittakaavassa tämä makaava varallisuus on iso määrä euroja poissa ostovoimasta. Ja mitä kauemmin tava-

raa säilöö, sitä herkemmin aika ajaa siitä ohi ja myyminen hankaloituu, Tuomisto kertoo.

Käytettyjä tavaroitaan myyville suomalaisille yleisin motivaattori on rahan tienäminen. 39 prosenttia myy ennen muuta siksi.

Miehet heittävät lasten tavaraa roskiin selkeästi naisia enemmän

Joka kolmas suomalainen heittää käyttökelpoisia vaatteita roskiin. Se on yhtä yleistä naisille ja miehille. Lastenvaatteiden ja -tarvikkeiden kohdalla on selkeä eroavaisuus, sillä naisista miltei kukaan ei heitä käyttökelpoista lasten tavaraa roskiin, mutta miehistä niin tekee 3 prosenttia.

Miehistä joka kymmenes heittää käyttökelpoista elektroniikkaa roskiin.

– Noin puolet suomalaisista, 47 prosenttia, ei kiinnitä huomiota siihen, mitä kaikkea käyttökelpoista menee roskiin. Eivät siis tiedä, mitä tulee heitettyä. Käytetty tavara ei ole roskaa, mutta se päättyy roskiin yllättävän usein, Tuomisto kommentoi.

Siivous- ja kotipalvelujen jälkeen saa rentoutua

Anna meidän auttaa ja keskity itse siihen mitä rakastat!

Hoidamme siivoukset, ikkunanpesut, kaupassakäynnit, lapset, mummut ja vaarit, sekä teemme myös remontit ja pihatyöt.

YRITTÄJÄ!

Me lempestiläiset hoidamme myös yritysten viikkosiivoukset, suursiivoukset, muuttosiivoukset ja monet muut jo yli 20 vuoden kokemuksella.

Soita ja kysy lisää! p. 050 443 2484

Lempesti
Apua arkeen - Laatua elämään

Tilaukset ja tiedustelut arkisin klo 9 –15
Rajamäentie 2 B, 37570 Lempäälä
lempesti@lempesti.fi | www.lempesti.fi

Apua arkeen ja laatua elämään
yli kahdenkymmenen
vuoden ajan!

Vapaita tontteja Eurajoella!

Ensimmäiset 3 vuotta tonttivuokra on vain 5,36 €/vuosi.

Katso vapaat tontit eurajoki.fi/asuminen-ymparisto/tonttitarjonta

 EURAJOKI
Hyvinvoinnin ytimessä

eurajoki.fi

Helppo ja huoleton Liftdock-laituri!

Alumiinirunkoinen Liftdock -nostolaituri on suunniteltu erityisesti vesistöihin, joissa on vaikeat jääolosuhteet tai suuret vedenpinnankorkeuden vaihtelut. Laituri on helppo vinssata ylös, jolloin jäät eivät pääse vaurioittamaan laituria. Kitkajarrullinen käsivinssi on kevyt käyttää. Laitureiden puuosat ovat elementtejä, jotka saa kerättyä talveksi sateen suojaan.

Nostokolmio voidaan halutessa irroittaa kesän ajaksi. Paikallaan sitä voi mainiosti käyttää vaikka riippukeinun asennukseen. Peruslaitureiden mitat ovat alkaen 1,25 x 3,05 metriä aina 1,25 x 7,6 metriin saakka. Laituria voidaan jatkaa eri pituisilla jatkolaitureilla tai T-osalla, jotka nivelöidään peruslaituriin. Liftdock -nostolaituri on helppo asentaa. Laituripaketti sisältää kaikki tarvittavat osat sekä täydellisen vinssijärjestelmän. Tarvittaessa meiltä saat myös asennuspalvelun.

Laaja valikoima lisävarusteita mm.

- Sähkövinssi
- T-kappale laiturin päähän
- Jatkolaiturit
- Laituritikkaat
- Liftdock -uima portaat
- Venekiinnikkeet
- Penkki
- Kaiteet

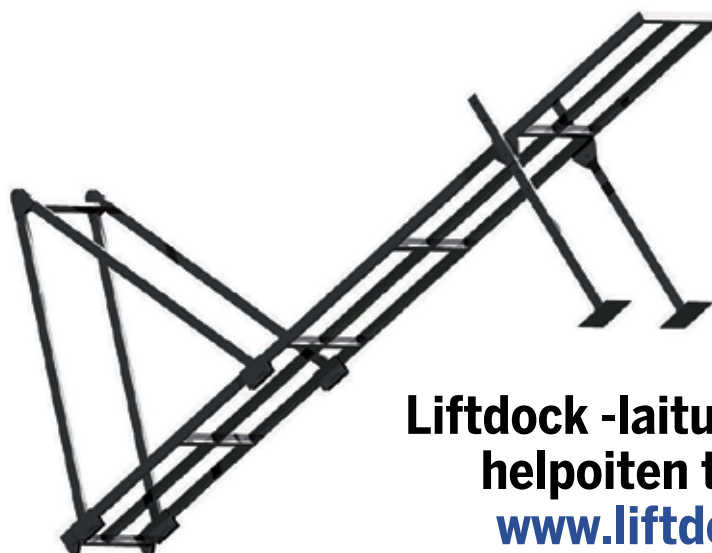
Edut:

• **Huoleton ja vaivaton**
(talvikuntoon/kesäkuuntoon laittaminen kestää noin 10 minuuttia yhdeltä henkilöltä)

• **Erittäin pitkäikäinen**
(merivesikelpoinen runko kestää kymmeniä vuosia ja puuelementit kestävät huomattavasti kauemmin kuin normaali-laiturissa, koska ne voidaan kerätä talveksi suojaan)

Helppo ja huoleton Liftdock -nostolaituri!

Liftdock -laiturit löydät
helpoiten täältä:
www.liftdock.fi

Talvi lähenee ja koteja täytyy taas lämmittää. Erityisesti vanhoissa taloissa jopa kolmannes lämpöenergiasta saattaa vuotaa ulos ilmanvaihdon mukana.

Teksti: Ulla Sirén

Älä pelkää lämpövuotoa, pysäytä se

Syksyllä monia omakotitalon omistajia painavat edessä olevan talven lämmityshuolet. Energiahävikin torjumiseen on olemassa monenlaisia apukeinoja, joista pienetkin kannattaa hyödyntää. Edun voi lukea lämmityslaskusta.

Lämmitykseen kuluu talvikautena huomattava määrä energiaa, olipa lämmitystapa mikä tahansa. Vielä pahempaa on, jos tietää että kallista lämmitysenergiaa vuotaa koko ajan hukkaan.

Energiavuoto tarkoittaa eri asioita sen mukaan, mitä kautta energiaa kulkeutuu ulos rakennuksesta. Sitä voi kadota ilmanvaihdon tai käyttöveden mukana tai suoraan rakenteiden läpi ikkunoiden, julkisivun, yläpohjan ja jonkin verran myös alapohjan kautta.

Asiantuntija **Teemu Kettunen** Motiva Oy:stä sanoo, että jos asunnon lämmönkulutus on korkea tai siellä tuntuu jatkuvasti vetoa, kannattaa selvittää mahdollisuuksia pienentää lämpövuotoa.

– Lämpövuotoja voivat aiheuttaa esimerkiksi rakenteiden huono ilmanpitävyys, heikko eristystaso tai ilmanvaihdon lämmön talteenoton huono hyötysuhde tai sen puuttuminen kokonaan, hän selittää.

Kettusen mukaan vanhassa omakotitalossa jopa noin kolmannes energiasta voi poistua ilmanvaihdon mukana. Tiiveyden lisääminen vaikuttaa lämmön tuntemukseen asunnossa, vaikka huonelämpötilaa ei sinänsä nostettaisi. Päinvastoin sitä voi jopa laskea.

– Asunnossa voi viihtyä matalammassa lämpötilassa, koska vedontunne vähenee. Ilmanvaihdon ei kuitenkaan saa tinkiä, vaan sitä kannattaa parantaa tarpeen mukaan korjausten yhteydessä, Kettunen muistuttaa.

Hänen mukaansa lämpövuotoja pienentämällä on mahdollista säästää lämmityslaskussa jopa kymmeniä prosentteja lähtötilanteesta riippuen.

Tiivistyskuuri iän mukaan

Kun puhutaan omakotitaloista, puhutaan keskenään hyvin erityyppisistä rakennuksista, joiden

ikähaitari venyy vähintään 200 vuoden verran. Siksi ei ole yhtä yksiselitteistä ohjeistusta, jota noudattamalla lämpövuodoista päästään. Uudet talot rakennetaan alun alkaen energiatehokkaiksi pelkästään sen vuoksi, että rakentamismääräysten vaatimukset tiukentuvat jatkuvasti sekä ilmanpitävyyden, eristyksen että ilmanvaihdon suhteen. Esimerkiksi lämmön talteenotto, joka aloitettiin jo 1980-luvulla, on 2000-luvun aikana muuttunut normiksi, niin että koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto lämmön talteenotolla kuuluu periaatteessa lähes jokaiseen uuteen asuinrakennukseen.

– Yleissääntö on, että mitä vanhempi rakennus, sitä enemmän lämpö- ja ilmapuotoja siinä on, Teemu Kettunen toteaa.

Vanhimpien hirsirakennusten eristämisessä on alun perin keskitytty enimmäkseen ylä- ja alapohjaan, ei niinkään seiniin, lukuun ottamatta hirsien rakoihin tiivistykseksi tunnettua sammalta ja

Ikkunoiden ja ovien tiivistykseen kannattaa keskittyä, sillä niiden kautta karkaa paljon lämpöä. Oikein tiivistetyn ikkunan ääressä ei tunnu vetoa, joten siinä on viihtyisä olla.

muita luonnonaineksia. Näiden talojen seinien eristeet on yleensä lisätty myöhemmin.

Lautarakenteisissa taloissa, joissa seinissä on ollut purutäyte, on tyypillisesti ongelmana purun painuminen kasaan, jolloin seinien yläosissa voi olla suoranaisia aukkoja eristeissä. Vanhojen puutalojen eristystä parannetaan esimerkiksi lisäämällä selluvillaa, joka sopii yhteen vanhojen materiaalien kanssa.

Rakennuksen tietyt tyyppipiirteet voivat lisätä lämmön karkaamista – esimerkiksi 1970-luvulla olivat muodissa suuret, melkein seinän kokoiset ikkunapinnat, jotka päästivät ymmärrettävästi enemmän lämpöä läpi kuin pienemmät. 1980-luvulla ikkunakoko jo pieneni, ja energiakriisin opetuksena omakotitalojen lämpöenergian kulutukseen alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Veto kuljettaa epäpuhtauksia

”Hirrenraoista vetää kyllä tarpeeksi”, sanottiin ennen vanhaan, kun terveyssisaret neuvoivat kansaa tuulettamaan asuntojaan. Nykytiedon valossa rakenteiden läpi virtaava ilma ei ole ollenkaan terveellistä hengittää, vaan se voi itessään sisältää haitallisia mikrobeja ja muita epäpuhtauksia. Alapohjan ja sen liitosten kautta sisäilmaan voi kulkeutua vaarallista radonia. Lisäksi rakenteiden vuotokohdat ovat alttiita kosteusvaurioille.

Teemu Kettusen mukaan tyypillisiä ilmavuotokohtia ovat rakenteiden liitoskohdat, kuten ylä- ja alapohjan sekä seinän ja lattian liitokset ja ikkunankarmien ympäristöt.

– Lisäeristettäessä huonokuntainen eriste pitää poistaa ja korvata uudella. Samalla on hyvä tarkistaa eristeen alla olevan ilman- tai höyrynsulun kunto, Teemu Kettunen neuvoo.

Hyväkuntoisen eristeen päälle voi lisätä uutta. Esimerkiksi yläpohjan lisäeristäminen on yleensä melko yksinkertaista vanhassa talossa, jossa on puru- tai muu eristekerros, jonka päälle voidaan tuoda lisää kerroksia. Tosin Kettusen mukaan paras tapa olisi lisätä uusi eriste lähimmäksi rakennuksen sisäilmaa ja vanha takaisin sen päälle.

Julkisivun lisäeristäminen hoituu yleensä hel- ➤

AKAAN

ASUNTOSANEERAUS OY

040-5465735

PELTILISTAT KYNNYPELLISTÄ
PIIPUNHATTUUN

Pirkanmaan
peltipiste Oy / Kattopiha

040 5888 427 tai 040 5600 712
peltioli@gmail.com

www.peltioli.fi

Toimiva koti vaatii
oikeanlaiset ovet
ja ikkunat

Tiesitkö, että ikkunoilla ja ovilla voidaan vaikuttaa lämmityskustannuksiin, asumismukavuuteen, turvallisuuteen ja jopa sisäilman laatuun ja kännykän kuuluvuuteen?

Pihla

Varmasti hyvä.

Suomen suosituimmat
ikkunat ja ovet

Paikalliselta jälleenmyyjältäsi

Tähtiruutu Oy

Ville Laine
045 135 3312
ville.laine@pihla.fi

www.tahtiruutu.fi | www.pihla.fi

✓ Vesivahinkosaneeraukset

✓ Kylpyhuone- ja saunaremontit

✓ Korjausrakentaminen

 JNH RAKENNUSPALVELU

parempaa rakentamista

040 5249 582

info@jnh-rakennuspalvelu.fi | www.jnh-rakennuspalvelu.fi

PUHALLUSERISTYSTÄ

Lämmöneristykset rakennuksiin Pirkkanmaalla:

- Ylä-/väli-/alapohjat
- Seinäeristykset
- Uudis-/remonttikohteet
- Lisäeristykset

ProVilla Oy

050 556 4108

www.provilla.fi

 Sähköistä osaamista • Elfin kan el

Sähkö-Gren Oy

SÄHKÖASENNUKSET

ILMALÄMPÖPUMPUT

Rinne kalliontie 3, 33480 Ylöjärvi

JUKKA GREN 045 632 0853

Rakennat uutta tai peruskorjaat vanhaa...

 Selluvilla

Puhallukset myös talvella!

...tilaa taloosi Termex-lämmöneriste puhallettuna!

PYYDÄ TARJOUS!

Omakotitalot ja taloyhtiöt - meiltä energiaa säästävää, ekologinen selluvillaeristys.

Lisätietoja selluvillan eduista: www.termex.fi

Eristyspalvelu Kupari Ky

040 726 5295

juha@eristystampere.fi

www.puhallusvillatampere.fi

poimmin rakennuksen ulkoverhoilun uusimisen yhteydessä. Joskus se onnistuu myös rakennuksen sisäpinnalle sisäseiniä remontoitaessa. Perussääntö on, että eniten vesihöyryn läpäisyä vastustava höyryn- tai ilmansulku tulee rakenteen sisäpintaan, ja rakenne harvenee ulospäin.

Teemu Kettunen muistuttaa, että julkisivun eristysremonteissa ja lisäeristeen valinnassa on ehdottoman tärkeää konsultoida alan ammattilaista. Jos rakenne ei ole kosteusteknisesti toimiva ja oikein suunniteltu, rakennukselle voi aiheutua suuria vahinkoja. Luvanvaraisessa korjausrakentamisessa on sitä paitsi noudatettava korjausrakentamisen energiamääräyksiä.

Energiavuotoja jäljittämässä

Kaikkein luotettavin ilmavuotojen jäljittäjä on alan ammattilainen. Vuotokohtia etsitään merkkisavun tai lämpökamerakuvauksen avulla, kun rakennus on ensin alipaineistettu. Erityisen tarkka menetelmä on merkkiainekoe, jossa käytetään merkkiainekaasua, jonka vuotamista seurataan erityisellä mittauslaitteistolla. Menetelmää hyödynnetään esimerkiksi kuntotutkimusten yhteydessä, ja sitä voi käyttää myös laadunvarmistuksessa energiaremontin jälkeen.

Kodin lämpövuotoja kannattaa toki tarkkailla säännöllisesti, eikä kaikkiin tavallisiin toimiin tarvita ammattilaista.

- Kämmentelkää kertoo jo sen, vuotavatko ikkunoiden ja ovien tiivisteet, Teemu Kettunen muistuttaa.

Tavalliset tiivisteet voi vaihtaa itsekin. Vanhojen elastisuutensa kadottaneiden ja sitä mukaa tehoaan menettäneiden tiivisteiden tilalle kannattaa valita mahdollisimman laadukkaat uudet, sellaiset, joiden käyttöikä on pitkä. Itse tehtävissä tiivistyksissä on tärkeää tietää, mistä rakennuksen korvausilma tulee – mikäli se on suunniteltu kulkemaan tiivisteiden raoista, niitä ei saa tukkia tiivistystä uusittaessa. Kettusen mukaan tiivisteiden rakoja parempi reitti korvausilmalle olisivat seinä- tai karmiventtiilit, joissa on suodattimet.

Olenneisinta on kuitenkin tietää, miten oman talon korvausilman otto on suunniteltu, jotta tiivistämisessä ei tule virheitä. Jos talossa on koneellinen ilmanvaihto ja ilmanvaihtokoneessa lämmön talteenotto, on tärkeää muistaa ottaa se käyttöön syksyllä, kun sääät kylmenevät.

Valitse energiatehokkuutta

Vanhan omakotitalon energiatehokkuutta parannetaan tyypillisesti julkisivuremontin, ylä- tai alapohjan korjauksen tai ikkunoiden vaihdon yhteydessä. Teemu Kettunen huomauttaa, että ikkunoiden uusiminen ei ole tyypillisesti taloudellista pelkästään energiankulutuksen vähentämiseksi.

- Kuitenkin, jos vanhat heikon energiatehokkuuden ikkunat tarvitsevat suurempaa kunnostusta, kannattaa pohdita, olisiko viisasta vaihtaa ne uusiin. Uusien ikkunoiden valinnassa auttaa ikkunoiden energialuokitus, jossa paras energialuokka on A++, hän selittää.

Ikkunoiden lämmönpitävyysvaatimukset ovat parantuneet vuosien saatossa, joten vanhojen, käyttöikänsä päässä olevien ikkunoiden uusimisen todella pienentää lämmönkulutusta merkittävästi.

Sama koskee ilmanvaihtokoneita – vanha kone kannattaa mielellään vaihtaa uuteen, jos käyttöikä joka tapauksessa lähenee loppuaan.

- Uudet ilmanvaihtokoneet kuluttavat selvästi vähemmän sähköä kuin vanhat, ja niiden lämmöntalteenotto toimii paremmalla hyötysuhteella. Lisäksi uusissa koneissa on usein hiilidioksidi- ja kosteusanturit, jotka ohjaavat ilmanvaihtoa automaattisesti tarpeen mukaan, mikä vähentää energiahukkaa entisestään, Kettunen kertoo.

Takavuosina puhuttiin paljon siitä, että talo ei saa olla liian tiivis, jotta siihen ei kerry kosteutta. Teemu Kettunen oikaisee, että liika tiiveys ei ole rakennuksissa ongelmana vaan huono ilmanvaihto.

- Kun puhutaan liiasta tiiveydestä, sekoitetaan keskenään ilmatiiviys ja ilman vaihtuminen, hän sanoo.

Hänen mukaansa terveessä talossa ilma vaihtuu hyvin ja hallitusti. Hyvän tiiveyden vastaparinä ovat kunnolliset korvausilmaventtiilit. Oikein ilmastoidussa talossa taas ei pitäisi olla pelkoa kosteudesta, vaan sen voi rauhassa suunnitella niin tiiviiksi kuin mahdollista. ■

P.Kilpi
Pirkanmaalla
vuodesta 2013

**ENERGIATODISTUKSET
KUNTOTARKASTUKSET
KOSTEUSMITTAUKSET**
**LUOTETTAVASTI JA EDULLISESTI
RAKENNUSALAN AMMATTILAISelta**

Petri Kilpi
Kutomokatu 4, 37100 Nokia
Puh: 040 5566510
email: p.kilpi@live.fi
www.pkilpi.fi

P.KILPI

KEITTIÖN OVIEN VAIHTO?

ENNEN:

JÄLKEEN:

**Keittiön ja muiden kaapistojen
ovienvaihtoremontit edullisesti
asennettuna paikalliselta yritykseltä!**

Myös saranat, laatikostot, tasot, ym samalla kuntoon!

**Marraskuun loppuun mennessä tilauksen tehneelle
hidastetut laatikot ja saranat tavallisen hinnalla!**

**OTA YHTEYTTÄ
JA PYYDÄ ILMAINEN
ARVIOKÄYNTI!**

044 973 7815

MIKKO LAITILA
mikko.laitila@ovien.fi

OVIEN

www.ovien.fi

**KORKEA-
LAATUISET
KOTIMAISET
IKKUNAT JA OVET**
**Kaikkiin koteihin
- avaimet käteen
asennettuna!**

**Oma jälleenmyyjäsi
ja asennusliikkeesi
Pirkanmaalla.**

SKAALA
Ikkunat | Ovet

ikkunamestarit
Pirkanmaan ikkunat, ovet, rempat ja raksat
www.ikkunamestarit.fi

**Meiltä myös muut
kodin remontit!**

**Soita ja kysy lisää.
p. 040 6633 577**

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Luvattomat rakennukset

Uusi rakennuslaki astui voimaan tammikuussa 2025. Uuden lain myötä alle 30 neliömetrin rakennusten, joita ei ole tarkoitettu asuinkäyttöön, luvanvaraisuus poistettiin. Lupavapaus ei kuitenkaan anna vastuunvapautta eikä se anna kiinteistön omistajalle täysin vapaita käsiä rakentamisessa, vaikka se siltä ensituntumalla vaikuttaisikin. Tässä artikkelissa tarkastellaan pintapuolisesti mitä tulisi ottaa huomioon, kun lähdetään rakentamaan rakennuslupavapaata rakennusta.

Uuden rakentamislain astuttua voimaan, lupavapaiden rakennusten pystyttämiseen ei tarvita erillistä ilmoitusmenettelyä tai naapurikuulemisia. Lupaprosessi on siten helppottunut merkittävästi, mutta asiassa on syytä muistaa, että vastuu rakennuksen lainmukaisuudesta on rakentajalla itsellään. Rakentajan on siis syytä perehtyä huolellisesti rakentamiseen liittyviin säännöksiin sekä tontin että rakennuksen ominaisuuksien osalta.

Yksi huomioon otettava asia on rakennusoikeus. Rakennusoikeuden määrä määritellään asema- ja yleiskaavassa, sekä rakennusjärjestyksessä. Vaikka rakennus ei vaatisikaan rakennuslupaa, on kiinteistölle myönnetty rakennusoikeuden määrä huomioitava. Rakennusoikeuden kokonaismäärää ei siis saa ylittää, vaikka kyseessä olisi lupavapaa, alle 30 neliön rakennus. Lisäksi voi ilmetä tonttikohtaisiasäännöksiä esimerkiksi siitä, mihin piharakennuksen saa sijoittaa. Tällaiset säännöt saattavat ilmetä esimerkiksi asemakaavasta, jonka lisäksi on syytä pitää mielessä myös yleiset säännöt rakennuksen sijoittamisesta esimerkiksi tonttirajaan nähden.

On syytä muistaa, että jo olemassa olevan rakennuksen laajentaminen on edelleen luvanvaraista. Lupavapaus edellyttää lisäksi, että rakennuksen käyttötarkoituksen tulee olla muu kuin asumiskäyttö – tämän takia ei pienenkään kesämökin rakentaminen ilman rakennuslupaa ole mahdollista. Asumiskäyttöä arvioidessa voidaan huomioda esimerkiksi liedellinen keittiö, joka yleensä viittaa siihen, että rakennus on asumiskäytössä.

Erittäin tärkeää on muistaa, että lupavapaus ei vähennä rakennuttajan velvollisuuksia rakennuksen ominaisuuksien osalta. Rakennuksen on sovelluttava maisemaan, ja sen on täytettävä lain esittämät vaatimukset paloturvallisuudesta ja rakenteiden kestävyyydestä. Rakennuttaja on vastuussa siitä, että rakennus täyttää lain vaatimukset.

Lupavapaus peilautuu ajan myötä kiinteistöjen ostajien riskiin. Ostajan kannattanee entistä herkemmin turvautua asiantuntijan apuun ja tarkastaa, että ostettavan kiinteistön piharakennukset ovat lainmukaisia. Omakotitalokiinteistön kuntotarkastus kohdistuu yleensä pelkästään asuinrakennukseen. Ostajan tulisi harkita sen ulottamista myös muihin rakennuksiin. Vähintään pitäisi tarkistaa se, onko kiinteistön rakennusoikeus ylitetty.

Yhtä lailla rakentamiseen ryhtyvän kannattaa herkästi konsultoida asiantuntijaa, varmistaakseen rakennuksen toteuttamisen lain edellyttämällä tavalla.

Onneksi on Digionni!

Teknistä tukea arjen digihaasteisiin - henkilökohtaisesti.
Autamme laitteiden käytössä, tietoturvassa sekä ohjelmistojen hallinnassa helposti ja ymmärrettävästi.

DIGIONNI
040 168 0988 • harri@digionni.fi

www.digionni.fi

Palveleva rengasliikkeesi Tampereen Nekalassa!

Renkaita vanteille jo vuodesta 1984!

Kuoppamäentie 3

PALVELEMME
ark- 8 - 17, la 9 - 14

(03) 214 1985
rengas-seppo@kotikone.fi

www.rengas-seppo.fi

RENGAS-SEPPO

**MITSUBISHI
ELECTRIC**
LÄMPÖPUMPUT

**SCANOFFICE
SOLAR**

ULKONA
-25°C
laitteistosta 100%
nimellisteho

LÄMMITTÄÄ AINA
-35°C
ulkolämpötilaan asti

Scanofficen lämpöpumput alueellasi toimittaa

Scanoffice Premium aurinkosähköjärjestelmät
– varmin tapa siirtyä aurinkosähköön

- Säästä energiaa, ympäristöä ja rahaa
- Pohjolan oloihin suunnitellut aurinkovoimalat kokonaistoimituksena
- Huippulaatua, takuu jopa 30 vuotta

Scanofficen aurinkosähkö-
lämmitysjärjestelmät
alueellasi toimittaa

Oriveden Kodinkonehuolto
Koluntie 7, 35300 Orivesi | p. 0400 234 327
Rahoitusmahdollisuus esim. 12 kk korotonta.

MONIPUOLINEN JA OSAAVA HUONEKALULIIKE IKAALISISSA
Kalustamme kodit, konttorit ja julkiset kohteet

SHAPES MODULISOHVAT
esim. Nest-sohva
231cm leveä
alk. 1850,-

Heti varastosta!

TUOMME, ASENNAMME JA VIEMME VANHAT POIS VELOITUKSETTA KAUPUNKIALUEELLA!

HUIPPULAADUKAS MOOTTORISÄNKYPAKETTI
Kuvan 180cm leveä, 5-vyöhyke pussijousi, 3 eri jäykkyyttä, laadukkaat foampetarit
yht. 1980,- (ei sis. päätyä)
Myös leveydet: 80, 90, 105, 120 tai 140cm

Ajatonta Artekkiä meiltä!

LÄHES KAIKKI PARHAAT MERKIT MEILTÄ
Artek, Adea, Boknäs, Bröderna Andersson, Finsoffat, Interface, Kristensen, Muurame, Rowico, Secto Design, Shapes, Swedese, Tempur...

Kamraatintie 5, 39500 Ikaalinen
Puh. 03 458 7459, myynti@alitolppa.fi

Avoinna: ma-pe 9.00-17.00,
la 10.00-14.00, su suljettu

Kalustetalo Ali-Tolppa
- luotettavaa huonekalukauppaa.

Teksti: Elina Salmi

Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Kun vanha lattia alkaa näyttää kulahtaneelta tai muuten vain haluaa vaihtaa kodin ilmettä, on aika ryhtyä lattiaremonttiin. Sitä ei kannata säikähtää: lattian uusiminen on useimmiten melko nopea toteuttaa ja näppärä selviää asennuksestaakin itse.

Kuten kaikessa muussakin remontoinnissa, on myös lattiaremontissa huolellinen suunnittelu ja realistinen budjetointi kaiken a ja o. Niiden avulla ja oikeilla valinnoilla voi säästyä pitkä penni. Tehdyssä suunnitelmassa tulee myös pysyä, sillä jokainen muutos, kuten vaikka vaihtaminen toiseen materiaaliin tai uusi yksityiskohta todennäköisesti lisää kustannuksia.

Budjetissa on otettava huomioon kaikki kustannukset. Mikä materiaali lattiaan tulee, tekeekö työn itse vai teettääkö ammattilaisella, pitääkö aluslattiaa tasoittaa tai vanha lattia purkaa. Myös yllättäville lisäkustannuksille kannattaa jättää vähän joustovaraa.

Suunnittelussa on hyvä huomioida se, millaiseen tilaan uusi lattia tulee ja mitä siltä vaaditaan. Makuuhuoneeseen riittää vähän vähemmän kulumista kestävä lattia, kun taas eteiseen ja keittiöön pitää valita kosteutta ja kulumista kestävä materiaali. Myös lapset ja lemmikit vaikuttavat valintoihin, sillä ison koiran kynnet tekevät vaikkapa parketista aika pian selvää jälkeä.

Remontin etenemiseen vaikuttaa myös vanha

lattia. Joissakin tapauksissa muovimaton voi jättää uuden lattian alle, mutta sen alle on kuitenkin hyvä kuitenkin kurkistaa. Varsinkin vanhemmissa taloissa muovimaton alla saattaakin piileksiä alkuperäinen, kaunis puulattia. Silloin kannattaa harkita, josko siitä saisi hiomalla ja lakkaamalla kodin uuden kaunistuksen.

Parketti, vinyylilankku, laminaatti vai jokin muu?

Markkinoilla on huima määrä eri vaihtoehtoja. Koska lattian varmasti haluaa pysyvän hyvässä kunnossa vuosia tai jopa vuosikymmeniä, kannattaa satsata laatuun. Vanha sanonta ”markalla saa markan tavarat” pitää valitettavasti yhä paikkansa.

Myös materiaalien hintoja kannattaa vertailla ja hyödyntää liikkeiden tarjouksia. Sama tuote saatetaan olla toisessa paikassa neliöhinnaltaan selvästi edullisempi ja se näkyy kustannuksissa varsinkin silloin, jos lattiapinta-alaa on paljon.

Lattiamateriaalit vaihtelevat paljon paitsi hinnaltaan, myös ominaisuuksiltaan. Esimerkiksi par-

ketti tai puulattia on kaunis ja ajaton valinta, mutta hinnaltaan usein selvästi kalliimpi kuin muut vaihtoehdot. Se myös vaatii enemmän huoltoa ja kestää huonommin vaikkapa koiran kynsiä.

Vinyylilankku, -matto tai -korkki on erinomainen vaihtoehto, kun haluaa helppohoitoisen ja vettäkin kestävästi lattian, joka ei naarmuunnu helposti. Vinyyli myös vaimentaa ääntä. Siksi se sopii esimerkiksi keittiöön tai eteiseen. Lisäksi se on helppo asentaa.

Toinen helposti asennettava materiaali on laminaatti. Niitä on edullisesti saatavilla ja kuosivalikoima on todella laaja. Se sopii parhaiten kuiviin tiloihin, kuten olo- ja makuuhuoneisiin.

Keraaminen laatta sietää hyvin kosteutta ja iskuja ja sopii siksi erinomaisesti esimerkiksi keittiöön. On kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että laatta on varustettu hyvällä liukkaudenestolla, ettei satu kaatumisia silloinkaan, jos lattia syystä tai toisesta kastuu. Laattalattia on aina jalan alla viileä, joten jos se häiritsee, pitää alle asentaa lattialämmitys.

Uusin tulokas lattiamarkkinoilla on norjalainen

korkeapainelattia. Se on lähes sataprosenttisesti puuta, mutta sen pinnassa on poikkeuksellisen vahva suojakerros, joka kestää kovaa kulutusta ja hylkii vettä. Levyihin on asennettu ääntä vaimentava alusmateriaali, joten erillistä alusrakennetta ei tarvita. Lisäksi lukkopontit on tehty alumiinista tai komposiitista, joten lattian voi halutessaan purkaa ja koota uudelleen jopa viisi kertaa.

Asentaisinko lattian itse?

Projektin aluksi on tietysti tyhjennettävä huone ja irrotettava listat. Vanhan lattian voi jättää uuden alle, jos se on puhdas, kuiva, luja, tasainen ja jokseenkin suora. Virallisten asennusohjeiden mukaan vanhat tekstiilipohjaiset muovimatot on poistettava lautaparketin ja laminaattien alta. Kovat muovimatot sen sijaan voidaan jättää uuden lattian alle. Vanhojen muovimattolattioiden tasaisuus pitää tarkastaa ennen asennusta, ja alusta vaatii lähes aina jonkinlaista tasoittamista.

Laminaatin ja vinyylit voit asentaa suoraan lautaparketin päälle, mutta silloin pitää väliin asentaa ääntä vaimentava kerros. Puupohjainen lattiamateriaali vaatii höyrynsulkukalvolla varustettua alusmateriaalia silloin, kun se asennetaan betoni- ja kipsialustalle.

Lukkoponttiset lattiapäällysteet on periaatteessa helppo asentaa itse. Jos aiempaa kokemusta ei ole, voi varautua siihen, että homma vie aikaa. Silloin voi olla viisasta palkata ammattilainen. Jos kuitenkin päättää asentaa lattian itse, on huolehdittava siitä, että välineet ovat kunnossa eikä mitaamisessa hutiloida. Jokaiselle lattiatyypille on omat asennusohjeensa, ja parhaan lopputuloksen saat noudattamalla tarkkaan valmistajan ohjeita.

Laattalattian asentaminen vaatii jo vähän enemmän taitoja, joten kannattaa harkita sen jättämistä ammattilaisen tehtäväksi.

Puusta tehdyt lattiamateriaalit – kuten lautaparketti ja valtaosa laminaateista – elävät ilmankosteuden vaihteluiden mukaan. Siksi lattian jokaisella sivulla on oltava vähän liikkumisvaraa. Jotta rakenteesta tulee kestävä ja tukeva, pitää lisäksi ponttilautojen tai -levyjen päätysaumat limittää niin, että vierekkäisten rivien päätysaumojen etäisyys toisistaan on vähintään 30 senttimetriä.

Lähteet: remontti-info.fi, urakkamaailma.fi, k-rauta.fi >>

▶ PUIDEN KAADOT JA RAIVAUKSET

▶ REMONTOINNIT

▶ MÖKKITALKKARIN TYÖT

Kotirastas.fi | 044 545 5915

harry.rastas@kotirastas.fi

Kellot, korut ja lahjatavarat

Kaiverrukset ja paristonvaihdot

Ma-Pe 10 - 17 › Pätsiniementie 9, 37800 Akaa

Puh. 044 518 9925

Betonilattiavalut sekä epoksi ja polyuretaanipinnoitustyöt

Betonityöt Henri Hörkkö

040 551 8582

www.betonityothorkko.fi

Lattiaratkaisujen luotettava ammattilainen Pirkanmaalla

LAADUKKAAT MATTO-, LATTIA- JA TASOITETYÖT

PiLa Oy

Pirkanmaan Lattia-Asennus Oy

Avoinna ark. 7-16

Takamaantie 2 D 16, Pirkkala

Ota yhteyttä

Miska Hoffren 040 741 2635
miska.hoffren@pirkanmaanlattia-asennus.fi

Riku Juntunen 040 555 8712
riku.juntunen@pirkanmaanlattia-asennus.fi

www.pirkanmaanlattiaasennus.fi

**PUULATTIOIDEN KORJAUKSET JA
UUSIEN LATTIOIDEN ASENNUS**

www.telakalle.fi • 050 363 4849

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

MUKAVUUTTA JA ASUMISEN PAREMPAA TASOA

TAKUU
10
VUOTTA

CE
MERKITTY

- Moderni lämmitystapa
- Patentoitu RST-jakotukki
- Omat asentajat
- 5-kerros MIDI putki 30 v. takuulla
- Tarkka kohdekohtainen rakennusmääräykset huomioiva suunnittelu
- Myös saneerauskohteisiin

Jälleenmyyjäsi:

Laitiomäki Oy
Toni Laitiomäki
040-766 2121
toni.laitiomaki@warmia.fi

WARMIA
LATTIALÄMMITYS

Warmia Oy - Ahokylänkatu 5, Kaarina - www.warmia.fi

Lattialämmitys tuo lisää asumismukavuutta

Lämmin lattia jalan alla tuntuu mukavalta ja mahdollistaa vähän alhaisemman lämpötilan asuintiloissa ilman, että ne tuntuvat kylmiltä. Kun lattialämpö yhdistetään lämpöpumppuun ja esimerkiksi maalämpöön, on tuloksena lisäksi energiatehokas ratkaisu.

Lattiaa voi lämmittää vedellä, ilmalla ja kaapeleilla. Yleisimmin kuitenkin omakotiasuja päätyy valitsemaan joko vesikiertoisen tai sähkölämmitteisen lattialämmityksen. Jos talossa jo muutenkin on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, on sitä fiksua hyödyntää myös lattian lämmittämisessä.

Parhaimmillaan lattialämmitys on kaakeli- ja klinkkerilattioissa, jos kohta se sopii myös puulattian alle. Puulattia tosin johtaa lämpöä heikommin. Mikään ei estä lämmittämästä koko taloa lattian kautta, mutta se voi toki olla myös pelkkä pesutilojen mukavuustekijä.

Jos lattialämmitys on vesikiertoinen, voi lämmön tuotantolähteen niin halutessaan vaihtaa vaikka öljystä lämpöpumppuun. Talon voi tietysti liittää myös kaukolämpöön. Suora sähkölämmitys eli lämmitys-kaapelit lattian alla on puolestaan helppo asentaa ja se on tehokas lämmitystapa myös mökillä.

Kun koko lattia on lämmin, jakautuu lämpö tasaisesti. Erillisiä pattereita ei tarvita, mikä helpottaa tilojen sisustamista. Koska lattialämpö tuntuu mukavalta jalkojen alla, voi lämpötilaa hieman laskea asuinmukavuuden mitenkään kärsimättä.

Jos etsii haittapuolia, niin yksi sellainen voisi olla lattialämmityksen kankeus. Se reagoi hitaasti lämmitystarpeen muutokseen etenkin silloin, kun se on asennettu laattalattian alle, koska kiviaines varaa lämpöä. Silloin voi käydä niin, että aurinkoisella säällä on kuumaa niin sisällä kuin ulkonakin. Myös eristykseen pitää olla kunnossa, sillä huonosti eristetty pohja voi päästää lämmön karkaamaan ja energiankulutus kasvaa.

Vesikiertoinen järjestelmä on vain lämmönjakelumalli, ja sen ilmastoystävällisyys riippuu lopulta lämmönlähteen valinnasta.

Lattialämmitys sopii mainiosti lämpöpumpun kaveriksi, koska lämpöpumpun hyötysuhde kasvaa sitä mukaa, mitä matalampi lämpötila lämmönjakoverkossa on.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu lattialämmitys on myös energiapihi, koska sen avulla asuintilojen lämpötilaa voidaan laskea. Lämpötilan lasku yhdellä asteella vähentää lämmityskustannuksia viidellä prosentilla. Varastojen ja autotallien lämpötilaa voidaan yleensä laskea muutamalla asteella, ja myös käyttämättömien huoneiden lämpötilaa voidaan alentaa.

Uusissa, hyvin eristetyissä taloissa hyvä yhdistelmä on lattialämmitys, lämpöpumppu ja ilmanvaihtojärjestelmä, jossa on sekä tulo- että poistoilman lämmönvaihdin. Yli 80 prosenttia poistoilman lämmöstä voidaan silloin käyttää tuloilman lämmittämiseen.

Jos vanhemmassa talossa on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä ja suunnittelee siihen lattialämmityksen asentamista, kannattaa miettiä lämmönlähteeksi maalämpöä tai kaukolämpöä. Lisäksi on hyvä huolehtia siitä, että lattia on hyvin eristetty ja ettei ikkunoiden kohdalle synny vedon tunnetta aiheuttavaa kylmälaskeumaa.

Lähde: vattenfall.fi ■

APUJANI

TEIDÄNKIN
ALUEEN
PUUNKAATAJA

Kysy lisää
045 675 1786

Yli 15 vuoden
kokemuksella kaikenlaiset
pihapuiden kaatourakat.

www.apujani.fi

SYYSHUOLTOJEN AIKA ON NYT!

Tuo pieni (2.5-20 hv)
perämoottorisi
meille talvisäilöön
lämpimään halliimme!

70€
moottori

(Huolletaan talven aikana, mikäli asiakas tahtoo, mutta huollot
eivät sisälly säilytyksen hintaan, vaan laskutetaan erikseen)

LIITY KANTA-ASIAKKAAKSI!

Täyden palvelun venetalo
Tampereen Vehmaisissa!

Lastikankatu 7, 33730 Tampere
Avoinna ark. 9-17, la sop. muk.
p. 010 325 7900

WaveMotor Oy

www.wavemotor.fi Valtuutettu huolto!

MERCURY HONDA MARINE YAMAHA VOLVO PENTA SUZUKI TOHATSU YANMAR

KÄYTTÖVALMIIKSI ASENNETUT KATOKSET

Muunneltavat, monipuoliset katokset
autolle, vaunulle ja veneelle
– käyttövalmiiksi asennettuna,
maatöitä myöten.

Tutustu katoksiimme
www.kotikatos.fi

☎ 0400 159 817

Tarjolla edullisia okt- ja yrittystontteja Kuhmoisissa

Kuhmoinen

PÄIJÄNTEEN PARATIISI

OLEMME TAVATTAVISSA

Asta-messut 30.1.-1.2.2026 ja K50-messut 6.-7.2.2026

www.kuhmoinen.fi

Vanhemmat vintagehuonekalut ovat usein hienosti koristeltuja ja vähäisellä tuunauksella tai sellaisenaan käyttövalmiita. Huonona puolena voisi mainita yleensä kovemman hinnan ja sen, että umpipuisina ne ovat tavattoman painavia.

Teksti: Elina Salmi

Vanhassa vara parempi – sisusta pikkurahalla ja kierrätystavaroilla

Kodin ilmeen muuttamiseen ei aina tarvita korkeaa pino sileitä satasia. Kokenut kierrätyskeskusammattilainen sanoo, että kekseliäisyydellä ja jopa muutamalla kymppillä pääsee jo pitkälle.

– Erityisesti nuoret haluavat sisustaa kotinsa persoonallisesti, vaikka toki meiltä tavaraa hakevat ihan kaikenikäiset ihmiset. Monet ikään katsomatta tekevät aatteellisia valintoja myös sisustushankinnoissaan ja suosivat kiertotaloutta, toteaa toiminnanjohtaja **Mauri Hakala** Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:stä.

Se on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tärkeimpiä tavoitteita on pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys tekee laajaa yhteistyötä Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa. Työssä auttavat kaksi kierrätyskeskusta Tampereella. Vastaväenlaisia on useimmissa kaupungeissa eri puolilla maata. Ne pyörittävät toimintaansa osittain tai kokonaan myynnistä koostuvilla varoilla.

Niissä sortimentti on paikkakunnasta riippu-

matta hyvin samankaltainen. Tarjolla on huonekaluja eri vuosikymmeniltä, kodintekstiilejä, valaisimia, astioita sekä suuria ja pieniä sisustusesineitä. Usein hyllyjä täyttävät myös vaatteet ja kengät.

Hakalan mukaan tämän hetken kuuminta hottia ja erityisesti nuorison suosikkeja ovat 60-lukulaiset, vähän karun oloiset putkirunkoiset kalusteet – erityisesti kirjahyllyt ja tv-pöydät.

– Kun sellaisia tulee myyntiin, niin ne menevät ihan saman tien. Myös kodintekstiilit, kuten pusilakanat, lakanat, tyynyliinat, pyyhkeet ja verhot ovat kuosista riippumatta haluttua tavaraa.

Keittiön tarvekalutkin löytyvät suurella todennäköisyydellä kierrätystä suosivista kauppapaikoista. Kippoja, kuppeja ja kattiloita saa pikkurahalla ja joskus voi tehdä jopa designlöytöjä.

Ennen tehtiin kestävämpää tavaraa

Kierrätys on tällä hetkellä trendikästä, mutta tietysti myös järkevää. Jos jokin tavara tai tekstiili on aikanaan tehty niin hyvin, että se on edelleen käyttökuntoinen, niin se erittäin todennäköisesti säilyy sellaisena vielä vuosia tai jopa vuosikymmeniä.

Lisäksi jonkun jo kertaalleen rakastama kappine on yleensä aika edullinen. Poikkeuksena voisi mainita vanhemmat vintage-huonekalut, kuten senkit, lipastot, kirjoituspöydät ja liinavaatekaapit.

– Ne ovat usein hintavia, mutta myös haluttuja pääsääntöisesti vanhemmassa ostajakunnassa. Suurin osa niistä on myös isokokoisia eivätkä ne siten edes mahdu opiskelijajaksioon tai muuten pieneen kotiin, vaikka muuten olisivatkin silmää miellyttäviä, kertoo Hakala.

Vanhasta arkusta saa oivallisen sohvapöydän, joka kätkee sisäänsä hyvinkin paljon tavaraa ja erilaisiin sängyn alle tai kirjahyllyyn mahtuviin laatikoihin sujahtaa kätevästi vaikka liinavaatteita, jolloin kodin kaappitila jää muuhun käyttöön.

Kierrätyskeskusten lisäksi itselle mieluista kierrätystavaraa voi etsiä ja löytää kirpputoreilta, nettikirppiksiltä ja Facebookin roskalava-ryhmistä. Myös tori.fi:n annetaan-osastolla on välillä suoranaisia löytöjä. Paikkakunnasta riippuen siellä on jopa jonkinlaista ylitarjontaa esimerkiksi keinutuoleista ja puhelinpöydistä.

Netistä löytyy lisäksi erityisesti huonekalujen second hand -kauppoja ja isoilla huonekalumerkeilläkin on omat osastonsa kierrätyshuonekaluille.

Tuunaa kierrätyslöytö mieleiseksi

Toisinaan kierrätyslöytö saattaa tarvita vähän hellää huolenpitoa ennen käyttöönottoa. Huonekalun voi maalata tai nähdä ihan uudessa käyttötarkoituksessa. Esimerkiksi keittiön tuoli voi aloittaa uuden elämän yöpöytänä, sänky olla paitsi nukkumapaikka, myös sohva ja vanha ovi toimia upeasti sängyn päätynä.

Kierrätyskeskuksista ja kirppareilta löytyy usein myös maljakoita ja tauluja. Maljakoihin voi koota asetelmia vaikka puun oksista tai kuivakukista. Pikkuista lasimaljakkoa voi käyttää tuikkukippona tai kosmetiikan säilytyspaikkana kylppärissä.

Taulua ja erityisesti sen kehyksiä voi käyttää moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin sellaisenaan koristamaan seinää. Jos taulun aihe ei miellytä, voi itse maalauksen korvata esimerkiksi levyllä, jonka maalaa liitutaulumaalilla ja kirjoittaa siihen vaihtuvan mietelauseen. Rakkaista valokuvista tai muista muistoja herättävistä asioista – festarilipuista, hääkutsuista ja muista sellaisista – voi koota kollaa- sin näyttäviin taulukehyksiin.

Tavaroiden säilyttäminen on usein ongelma ja siihenkin voi löytää ratkaisun kierrätyksen aina inspiroivasta maailmasta. Vanhan ajan pyyhehylly tai hattuteline toimii tuunattuna minä tahansa hyllynä ja koukkuihin voi ripustaa viherkasveja. Vanhasta arkusta saa oivallisen sohvapöydän, joka kätkee sisäänsä hyvinkin paljon tavaraa ja erilaisiin sängyn alle tai kirjahyllyyn mahtuviin laatikoihin sujahtaa kätevästi vaikka liinavaatteita, jolloin kodin kaappi- tila jää muuhun käyttöön.

Yleensä tavara osataan hinnoitella kierrätyskeskuksissa ja kirppareilla oikein, mutta hutejakin tulee. Silloin hyö- tyy ostaja.

– Kyllä meilläkin on yksi mieleenpainunut hinnoittelu- haaveri sattunut. Yhtä työntekijää oli jäänyt kaivelemaan myyntiin tullut valaisin, jonka hinnaksi oli laitettu 25 eu- roa. Hän intoutui kotonaan tutkimaan asiaa uudelleen, soitti työvuoronsa jälkeen ja kyseli, onko kyseinen lamppu jo mahdollisesti myyty. Siellähän se jo kulki parkkipaikalla ostajan kädessä autoa kohti. Valaisimen todellinen jälleen- myyntiarvo olisi ollut liki 2 000 euroa, muistelee Hakala.

Sen jälkeen on kuulemma hinnoitteluvaiheessa käytetty entistä useammin Googlen käänteistä kuvahakua, jos jokin esine on jäänyt vähänkään mietityttämään. »

KIERRÄTYSKESKUS

NEKALA - Vihiojantie 2
Ma-Pe 9-18 La 10-18

LIELAHTI - Harjuntausta 3a
Ma-Pe 9-18 La 10-18 Su 12-17

Tilaa nouto tavaroillesi numerosta 045 882 4066

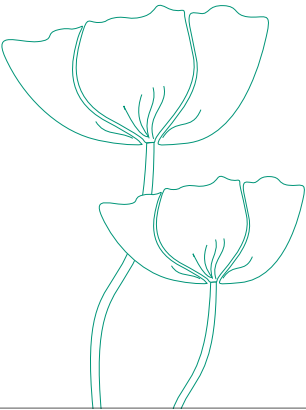

Myös edullinen tyhjennyspalvelu!

www.pirkanmaankierratys.fi

PIHAN SUUNNITTELU
JA TOTEUTUS MEILTÄ!

PIHASTAMO

Rakennetun ympäristön suunnitteluhortonomi

KAISA SEPPÄLÄ

Aimalantie 60
37500 Lempäälä
050 363 9177
kaisa@pihastamo.fi
pihastamo.fi

ILOA ARKEEN JA JUHLAAN
44 VUODEN AJAN

Runsas valikoima ihania Ib Laursenin
tanskalaisia talolyhtyjä.
Tule hakemaan pian omasi!

TERVETULOA PULLAKAHVILLE
PERJANTAINA 7.11.

Myymälä on
täynnä jouluntaikaa
ja kauniita lahjoja
edulliseen hintaan.

Kangasalantie 120,
Vehmainen, Tampere
ma-pe 10-18, la 10-15

OSTETAAN
KUOLINPESÄT, TYHJENNYKSET,
VINTTITAVARAT, LASIESINEET YM.

ULLAKON löydöt
 osto- ja myyntiliike

www.ullakonloydöt.fi p. 041 317 8934

**LAATUHUONEKALUJEN JA
 UNIIKIN VAATETUKSEN
 KÄTKÖPAIKKA.**

Myös lahjakortit jouluksi!

OSTAMME JA MYYMME!
 050 565 0655
 henkka@katkovintage.fi

Aaltosenkatu 31-33, Tampere
 Avoinna ma-pe 11-18, la 11-15

www.katkovintage.com

**KÄTKÖ
 VINTAGE**

Älä kanna kotiin ylimääräisiä vieraita

Kodin kutsumattomista vieraista, kuten luteista, saa tämän tästä lukea kauhujuttuja. Kun hankkii huonekaluja kierrätykseen erikoistuneilta kauppapaikoilta, voi olla melko turvallisin mielin siitä, että kotiin tulee vain sohva tai sänky eikä mitään ylimääräistä, omin jaloin liikkuvaa.

– Ainakin meillä kaikki sisään tulevat sohvut ja sängyt tarkastetaan luteiden varalta jo noutopaikassa ja vielä uudelleen varastossa erillään muista, jo paikalla olevista huonekaluista. Meillä käy myös säännöllisesti tuholaiistorjunnan ammattilainen pitämässä henkilökunnalle kertauskursseja siitä, miten mahdolliset tuholaiset voi tunnistaa. Tarkkuus kannattaa ja olemmekin välttyneet siltä, että olisimme joutuneet asian kanssa painimaan, huokaa Hakala helpottuneena.

Itsekin voi tutustua aiheeseen netissä. Kuvia niistä merkeistä, joista saattaa tunnistaa ludeongelman, löytyy helposti. Jos sitten löytää mieleisensä huonekalun vaikka jostain latokirppiksestä, voi sen itse tarkastaa ja päätellä, onko kapine turvallista ostaa.

Kodintekstiilit ja vaatteet useimmat meistä pesevät joka tapauksessa riittävän kuumalla pesuohjelmalla ennen omaan käyttöön ottoa ja niin toki kannattaakin tehdä. Tosin kaiken todennäköisimmin lutikat matkaavat uuteen kotiin ulkomailta matkalaukun kyydissä, sillä muun Euroopan majoituspaikoissa niitä on valitettavasti enemmän kuin meillä.

Haastateltava on toiminut lähes viisitoista vuotta Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:n toiminnanjohtajana. Yhdistys on kolmannen sektorin toimija, jonka pääasiallisia toimintatapoja ovat pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys pyörittää kahta kierrätyskeskusta Tampereella ja työllistää tällä hetkellä noin 60 henkilöä. ■

Fida

PÄÄSTÄ HYVÄ KIERTOON!

- Tilaa ilmainen noutopalvelu huonekaluille ja tavaraerille: täytä lomake osoitteessa **fidanouto.fi** tai soita: **050 300 5035**
- Voit myös tuoda lahjoituksesi suoraan myymälöihimme **Huom.** Vain Fida Kuninkaankatu ottaa vastaan huonekaluja

Fida secondhand Ideapark, Lempäälä Ideaparkinkatu 4
 Fida secondhand Kuninkaankatu, Tampere Kuninkaankatu 22

Kiitos lahjoituksestasi! Fidan kautta tarpeettomat tavarasi saavat uuden kodin. Lue lisää: **fida.fi**

KULTA HOPEA KIERTUE

OSTAMME KULTAA, HOPEAA, ARVO JA KERÄILYESINEITÄ

Kelloja, vanhoja rahoja, seteleitä, kolikoita, Moneta, militariaa, postimerkkejä, vinyylilevyjä ja rihkamaa yms.

KIERTUEPAIKAT: Olemme parkkipaikalla

Keskiviikko 12.11.2025

09:00-9:30 Kuru tori
10:00-10:30 Parkano Tokmanni
11:00-12:00 Ikaalinen Komppi
12:30-13:00 Hämeenkyrö K-Supermarket
13:15-14:15 Kyröskoski tori
14:45-15:45 Ylöjärvi Juustoportti
16:00-16:30 Ylöjärvi ABC Teivo

Torstai 13.11.2025

09:00-9:30 Vilppula tori
09:45-10:30 Mänttä tori
11:00-11:30 Ruovesi tori
12:00-12:30 Juupajoki tori
13:00-14:00 Orivesi tori
15:00-15:30 Kuhmoinen tori
16:30-17:00 Pälkäne tori

Perjantai 14.11.2025

09:00-10:00 Sastamala Vammalan tori
10:30-11:30 Punkalaidun tori
12:00-13:00 Urjala tori
13:30-14:00 Vesilahti tori
14:30-15:30 Lempäälä tori
16:00-17:00 Valkeakoski tori

Lauantai 15.11.2025

09:00-10:00 Tampere, Tammelantori
10:30-11:30 Lielähti Löytötex
11:45-12:15 Tampere Keskustori
12:45-13:45 Nekala K-Supermarket
14:15-14:45 Kaukajärvi Tokmanni
15:15-16:00 Tampere, Laukontori
16:15-17:00 Nokia ABC Kolmenkulma

Sunnuntai 16.11.2025

09:00-9:30 Laukontori
10:00-10:30 Hakametsän jäähalli
11:00-12:00 Tesomon jäähalli
12:30-13:30 Ylöjärvi tori
14:00-15:00 Nokia Pirkkalaistori
15:30-16:00 Tampere rautatieasema (yläparkki)
16:30-17:15 Pirkkala Tokmanni

Maanantai 17.11.2025

9:00-9:30 Siuro Lähikauppa
9:45-10:45 Nokia Pirkkalaistori
11:15-11:45 Hervanta tori
12:15-13:15 Valkeakoski tori
13:45-14:45 Tammelantori
15:15-15:45 Pirkkala ABC
16:00-17:00 Sääksjärvi tori

Tiistai 18.11.2025

09:00-9:30 Sahalahti K-Market
10:00-11:00 Kangasala tori
11:30-13:00 Tampere, Tammelantori
13:30-14:30 Pirkkala Tokmanni
15:00-16:00 Sääksjärvi tori
16:30-17:00 Lempäälä Tokmanni Real Park

Keskiviikko 19.11.2025

09:00-9:30 Lempäälä tori
10:00-11:00 Viiala tori
11:30-13:00 Toijala tori
13:15-13:45 Akaa Toijala ABC
14:15-14:45 Iittala Shell
15:15-16:15 Hattula tori kauppatie
16:30-17:00 Tiiriö ABC

Torstai 20.11.2025

09:00-9:30 Hämeenkoski Sale
09:45-10:30 Lammi tori
11:00-11:30 Tuulos SEO
12:00-12:30 Hauho tori
13:00-13:30 Hämeenlinna Teboil Aulangontie
14:00-15:00 Tiiriö Tokmanni
15:15-15:45 Hämeenlinna rautatieasema
16:00-17:00 Hämeensaaren parkkipaikka

Perjantai 21.11.2025

09:00-9:30 Turenki tori
10:00-10:30 Tervakoski tori
11:00-11:30 Loppi tori
12:00-12:30 Oitti Sykärintori
13:00-13:30 Riihimäki Ragnar Granitin Aukio
14:00-14:30 Riihimäki K-Citymarket
15:00-15:30 Hyvinkää tori
16:00-16:30 Hyvinkää Teboil Kehäkuja
16:45-17:15 Hyvinkää ABC

Keskiviikko 26.11.2025

09:00-9:30 Kuru tori
10:00-10:30 Parkano Tokmanni
11:00-12:00 Ikaalinen Komppi
12:30-13:00 Hämeenkyrö K-Supermarket
13:15-14:15 Kyröskoski tori
14:45-15:45 Ylöjärvi Juustoportti
16:00-16:30 Ylöjärvi ABC Teivo

Torstai 27.11.2025

09:00-9:30 Vilppula tori
09:45-10:30 Mänttä tori
11:00-11:30 Ruovesi tori
12:00-12:30 Juupajoki tori
13:00-14:00 Orivesi tori
15:00-15:30 Kuhmoinen tori
16:30-17:00 Pälkäne tori

Perjantai 28.11.2025

09:00-10:00 Sastamala Vammalan tori
10:30-11:30 Punkalaidun tori
12:00-13:00 Urjala tori
13:30-14:00 Vesilahti tori
14:30-15:30 Lempäälä tori
16:00-17:00 Valkeakoski tori

Lauantai 29.11.2025

09:00-10:00 Tampere, Tammelantori
10:30-11:30 Lielähti Löytötex
11:45-12:15 Tampere Keskustori
12:45-13:45 Nekala K-Supermarket
14:15-14:45 Kaukajärvi Tokmanni
15:15-16:00 Tampere, Laukontori
16:15-17:00 Nokia ABC Kolmenkulma

Sunnuntai 30.11.2025

09:00-9:30 Laukontori
10:00-10:30 Hakametsän jäähalli
11:00-12:00 Tesomon jäähalli
12:30-13:30 Ylöjärvi tori
14:00-15:00 Nokia Pirkkalaistori
15:30-16:00 Tampere rautatieasema (yläparkki)
16:30-17:15 Pirkkala Tokmanni

Maanantai 01.12.2025

09:00-9:30 Siuro Lähikauppa
09:45-10:45 Nokia Pirkkalaistori
11:15-11:45 Hervanta tori
12:15-13:15 Valkeakoski tori
13:45-14:45 Tammelantori
15:15-15:45 Pirkkala ABC
16:00-17:00 Sääksjärvi tori

Tiistai 02.12.2025

09:00-9:30 Sahalahti K-Market
10:00-11:00 Kangasala tori
11:30-13:00 Tammelantori
13:30-14:30 Pirkkala Tokmanni
15:00-16:00 Sääksjärvi tori
16:30-17:00 Lempäälä Tokmanni Real Park

Keskiviikko 03.12.2025

09:00-9:30 Lempäälä tori
10:00-11:00 Viiala tori
11:30-13:00 Toijala tori
13:15-13:45 Akaa Toijala ABC
14:15-14:45 Iittala Shell
15:15-16:15 Hattula tori kauppatie
16:30-17:00 Tiiriö ABC

Torstai 04.12.2025

09:00-9:30 Hämeenkoski Sale
09:45-10:30 Lammi tori
11:00-11:30 Tuulos SEO
12:00-12:30 Hauho tori
13:00-13:30 Hämeenlinna Teboil Aulangontie
14:00-15:00 Tiiriö Tokmanni
15:15-15:45 Hämeenlinna rautatieasema
16:00-17:00 Hämeensaaren parkkipaikka

Perjantai 05.12.2025

09:00-9:30 Turenki tori
10:00-10:30 Tervakoski tori
11:00-11:30 Loppi tori
12:00-12:30 Oitti Sykärintori
13:00-13:30 Riihimäki Ragnar Granitin Aukio
14:00-14:30 Riihimäki K-Citymarket
15:00-15:30 Hyvinkää tori
16:00-16:30 Hyvinkää Teboil Kehäkuja
16:45-17:15 Hyvinkää ABC

NÄISTÄ MAKSOIMME

2300€

2400€

1300€

7300€

12500€

MYYMÄLÄT (OSTO SEKÄ MYYNTI)

Helsinki: Annankatu 6, 00120, ma-pe 12-19, la 10-15
Helsinki: Askaistenpolku 2, 00300, ti-pe 9-17
Helsinki: Runeberginkatu 40, 00260 ma-la 10-17
Hyvinkää: Uudenmaankatu 29, 05800, ma-pe 9-17
Hämeenlinna: Viipurintie 32, 13210, ma-pe 10-18 (Avataan 8.12)
Tampere: Aaltosenkatu 27, 33500, ti-la 12-19
Turku: Yliopistonkatu 24, 20100, ti-la 10-17
Vantaa: Topaasikuja 2, 01700, ma-pe 9-17

Kotikäynnit ja tiedustelut 0800 160 060

www.kultahopea.fi

Teksti: Ulla Sirén

Takkatulta tiiviisti pakattuna

Elävä tuli on tunnelman tuoja kylminä ja pimeinä iltoina. Suomalaiset rakastavat tulisijoja niiden kodikkuuden vuoksi, mutta ne ovat olleet ikiaikoja myös kansan hengissä säilymisen edellytys.

Viime aikojen asumistrendi näkyy myös kodin tulisijojen suunnittelussa. Asunnot ovat pienentyneet ja tilan hyötykäyttöön kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Hukkaneliöitä ei haluta rakentaa – niin ollen ei myöskään järkälemäisiä uuneja, jollaiset olivat muodikkaita vielä pari vuosikymmentä sitten.

Takka-asiantuntija **Ville Seppälä** kertoo, että nykyään halutaan ensisijassa pienikokoisia takkoja, jotka ovat varaavia tai osittain varaavia. Hormit ovat hänen mukaansa pääsääntöisesti takan päälle asennettavia teräshormeja, jotka vievät vähemmän tilaa kuin perinteiset tiili- ja harkkohormit. Takkojen pinnoissa suositaan sileitä, helposti puhtaana pidettäviä materiaaleja, kuten laatta tai maalattu teräs. Niistä syntyy keveämpi vaikutelma kuin tiili- tai vuolukiviunien rosoisista pinnoista, joten ne sopivat erityisen hyvin pienten tilojen sisustukseen.

Koon pienemisestä huolimatta varaavia takkoja halutaan selvästi enemmän kuin pelkkiä tunnelmatakkoja. Useimmat haluavat saada tulisijastaan tarvittaessa asunnon varalämmönlähteen, vaikka sitä tavallisessa arjessa käytettäisiin vain tunnelman vuoksi.

Takka keskellä lattiaa

Kun asuntojen neliömäärä pienenee, tilan tuntua luodaan isoilla ikkunoilla ja esimerkiksi lasipinnoilla. Varsinainen seinäpinta, uunien ja takkojen perinteinen sijoituspaikka, vähenee silloin samassa suhteessa, mutta nykyaikaiset takat eivät tarvitsekaan seinää selustakseen.

Ville Seppälä kertoo, että ne sijoitetaan usein osittain ikkunan eteen tai ikkunan läheisyyteen.

– Tällöin tärkeää on, että takka on joka suunnasta viimeistelty ja suunniteltu niin että se voidaan laittaa lähelle lasipintoja, hän sanoo.

Ennen uunien taakse piti muurata paloseinä eli palomuuuri, joka levitti lämpöä laajemmalle kuin itse uunin kohtaan, mutta samalla esti talon muita rakenteita kuumenemasta. Talon rakenne voitiin suunnitella myös niin, että itse uunin yksi kylki oli osa viereisen huoneen seinää, jolloin saman uunin lämmityksellä saatiin lämpöä kahteen erilliseen tilaan.

Paloseinien rakentaminen on Seppälän mukaan vähentynyt, ja uunit sijoitetaan nykyään irralliseen seinästä, jolloin takan takaa tuleva lämpö jää huonetilaan. Takkaa katsellaan joka puolelta,

jolloin sen merkitys sisustuselementtinä ja yhteensopivuus huoneen muun kalustuksen ja väriyksen kanssa korostuu.

– Viimeisin trendi näyttää olevan, että takkoihin halutaan värejä, lämpimiä sävyjä tai sitten mustaa, Seppälä sanoo.

Vielä vähän aikaa sitten suosittiin erityisesti valkoisia takkoja, mutta koska nykyaikaisia sileitä pintamateriaaleja voi itse maalata haluamaansa sävyyn, valkoisuudesta on helppo päästä eroon, jos se ei miellytä.

Perinneuuni tyylin mukaan

Rakentamisen uusista trendeistä huolimatta Suomi on edelleen täynnä vanhoja omakotitaloja, joissa lämmitys on suunniteltu vanhan ajan tapaan. Siksi perinteiset palomuurit, kaakeli- ja pönttöuunit, leivinuunit, isot avotakat ja kaikki muu, mitä minäkin aikakautena on keksitty suunnitella, elävät edelleen täyttä elämää. Niihin tarvitaan uusia osia tai niiden tilalle uusia samanlaisia. Vanhan tyylin mukaisia perinneuuneja kaivataan myös siksi, että vanhojen talojen henki halutaan säilyttää sisustuksessa.

Pixabay

Jos kodissa on yksikin tulisija, se kannattaa säilyttää ainakin varalämmönlähteenä. Pienikin uuni auttaa, jos lämpöä ei tule muualta.

– Perinteisten pönttöuunien suosio on hieman laskenut muutaman vuoden takaisesta, mutta edelleen varsinkin vanhaan asuntoon asennettavien takkojen halutaan olevan vanhan tyyliä ja talon rakennusaikakauteen soveltuvia, Ville Seppälä kertoo.

Perinteikäs pönttöuuni, tuttu pyöreä peltikuorinen lämmitin, on saanut myös uusia piirteitä, mikä kertoo yksinkertaisen mutta nostalgiseksi koetun uunin suosiosta. Seppälä kertoo, että varsinkin uudemmissa rakennuksissa moderneihin pönttöuuneihin halutaan mielellään lasiset ja perinteisiä jonkin verran suuremmat luukut, jolloin yhdessä uunissa yhdistyvät kahden eri aikakauden tunnelmat.

Terassi tulisijalla

Tulisijan paikka voi olla myös muualla kuin sisähuoneissa. Lasitettujen terassien suosio on kasvattanut myös terassitakkojen suosiota: niiden avulla viileään tilaan saa sekä lämpöä että tunnelmaa tarvitsematta ajatella, että kallis sähkö virtaa lasien raoista ulos, ja terassin vuotuinen käyttöaika pitenee.

Ville Seppälä selittää, että varsinaisesti takat vaativat aina sääsuojan päälle, tai takat on sijoitettava katettuun tilaan. Kiivainaiset takat kestävät kyllä myös sateessa, mikäli niissä on säänkestävä pinnoite ilman teräsosia, kuten avotakoissa. Tulisijan päälle suositellaan kuitenkin aina kattoa.

Seppälä mukaan yleisin takka ulkokäytössä on kevyt kiertoilmatakka, joka sijoitetaan lasitetun terassin sisälle. Kevyt takka voidaan asentaa joko suoraan puulattian päälle tai takan alle voidaan asentaa teräslevy suojaksi. Suojaetäisyyttä määräykset vaihtelevat takkamalleittain.

– Katto ja lasitus tilan ympärillä parantavat säänkestävyyttä, ja näin myös teräksiset takat kestävät ulkokäytössä, hän sanoo.

Hän muistuttaa kuitenkin, että mikään takka ei ole varsinaisesti suunniteltu pelkästään ulkokäyttöön, ja kostea sää saat-taa vaurioittaa pintaa. Takka vaatii hieman enemmän huoltamista ulkokäytössä kuin sisällä.

Pirkanmaan Pelti-uuni

Itse perinteisiä pönttöuuneja

Omega70 Classic
- korkeus 190, 200 tai 210 cm
- halkaisija 70 cm

CE

Pirkanmaan Pelti-uuni Oy Huittinen
pelti-uuni.fi | puh. 0400 619 009

Vesitakka

Yksilölliset vesitakat olemassa olevan lämmitysjärjestelmän rinnalle. Uuteen tai vanhaan taloon, vanhan takan tilalle tai vapaaseen hormiin. Myös vesikierto puuhellat, kamiinat, kiukaat ja savukaasujen lämmöntalteenotto hormit.

www.lvitohtori.fi

Vanhan avotakan tilalle tehty vesitakka

Uuteen taloon tehty vesitakka

Kattila-arinat, Kiuasarinat, Pystyuuni takka, Takkasydän arinat ja Kamiina-arinat, ym.

AALTO ARINA

LEIKKAA TALTEEN

Joka vuodenaikaan energiatehokas Aalto-Arina!

- Puut syttyvät paremmin
- Tehokkaampi palotapahtuma
- Puhtaammat savukaasut
- Puun säästö 15-30 %

Valmistus ja myynti:
Metallitekniikka Hannu Laajala
www.aaltoarina.fi, arinatilaus@aaltoarina.fi

PÄIVITÄ TULISIJASI AALTO-ARINALLA

www.aaltoarina.fi P. 040 543 8706

VIRUSTORJUNTA

NEUVONTA JA OPASTUS

KONEIDEN RAKENTAMINEN

OHJELMISTOJEN ASENNUS JA PÄIVITYKSET

Nopeaa apua erilaisissa IT-laiteongelmissasi

Poika & Kissa Technologies

050 311 1166, poika.et.kissa@gmail.com

www.poikajakissa.fi

Palveleva
ELÄINTUHKAAMO
Orivedellä

PILVILINNA
ELÄINTUHKAAMO

www.elaintuhkaamo.fi
puh. 040 131 3044

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Tykkää
meistä Facebookissa!
facebook.com/omakotilehti

Takan voi tehdä jälkikäteen

Viime vuosien puhe energiaomavaraisuudesta ja kiristynyt maailmantilanne ovat pakottaneet miettimään vaihtoehtoisia lämmitystapoja. Käytännössä kaikki kodin lämmitysjärjestelmät ovat tavalla tai toisella riippuvaisia sähköstä, paitsi uunit. Toimiva tulisija ja kasa polttopuita voivat olla pahimpaan kriisiaikaan suoranainen henkivakuutus – ja nykyinen takkatrendi näyttää, että kansa on oppinut läksyn.

Ville Seppälä kertoo, että annetun suosituksen mukaisesti lähes kaikkiin uusiin omakotitaloihin tehdään ainakin varaus puulämmitteiselle uunille tai takalle, vaikka sitä ei heti rakennettaisi.

– Viime vuosina rakennusmateriaalien hinnat ovat nousseet rajusti, joten kustannusten kasvun takia takat jäävät väliä asentamatta. Mutta sen voi tehdä myös jälkikäteen, kun takalle on vain varattu paikka, jonne sen pystyy helposti jälkeenpäin asentamaan, hän selittää.

Tärkeintä on huomioida, että takan ja hormin asennus vaatii aina luvan kunnan rakennusvalvonnasta. Seppälä huomauttaa, että toimenpidelupa on melko helppo hakea, ja se vaatii vain muutamia rakennepiirustuksia. Sen lisäksi pitää ottaa huomioon takan sijoituspaikan lattian kantavuus. Mikäli perustus takan alle ei riitä takan painolle, on pohjaa vahvistettava tai valittava kevyempi tulisija.

Hormi sijoitetaan tavallisesti takan päälle, ja hormille on myös oltava riittävä tila kattorakenteissa. Eristetyn teräshormin ympärillä pitää olla lisäksi valmistajan ohjeiden mukaan suojaetäisyys palavaan materiaaliin.

Asunnossa ennestään olleen vanhan takan tilalle voi rakentaa uuden, mikäli vanha on huonokuntoinen tai tehoton tai ei muuten miellytä. Ennen uuden uunin hankkimista pitää ehdottomasti selvittää oman kotikunnan rakennusvalvonnasta, saako uuden uunin liittää suoraan vanhaan hormiin, vai pitääkö myös hormiin tehdä muutoksia. Rakennusmääräykset vaihtelevat kuntakohtaisesti.

– Helpoin tapa on pyytää tulisija-asiantuntija paikalle ennen takan ja hormin asennustöitä. Tulisijojen valmistajat ja jälleenmyyjät tarjoavat kokonaispaketteja, jotka sisältävät kaikki tarvittavat materiaalit ja asennukset. Lisäksi asiakkaita autetaan lupahakemuksissa, Ville Seppälä muistuttaa.

Asiantuntija: tuotekehityspäällikkö Ville Seppälä Linnatuli Oy:stä.

- Muistettavaa takoista ja uuneista**

 1. Tulisijan tekeminen rakennukseen on aina luvanvaraista.
 2. Tulisijaa ei tarvitse tehdä seinän viereen.
 3. Palomuuria ei välttämättä tarvita, koska uudet uunit asennetaan irralleen seinästä.
 4. Jokaisella tulisijalla täytyy olla riittävän kantava perustus suhteessa uunin kokoon.
 5. Ennen kuin alkaa suunnitella uunia omakotaloon, on tarpeen selvittää kotikunnan uuneja koskevat rakennusmääräykset.
 6. Terassille tehtävä takka tarvitsee sateelta suojatun tilan.
 7. Vaikka et haluaisi taloosi tulisijaa, jätä sille varaus johonkin kohtaan. Kriisitilanteessa varalämmönlähde voi pelastaa kotisi ja perheesi. ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Omakotitalo
sijoituskohteena

Suurin osa suomalaisista asuu omistusasunnoissa, vaikka viime vuosina vuokra-asuminen on ollut kasvussa erityisesti nuorten ikäluokkien keskuudessa. Asunnon ostaminen onkin suurimmalle osalle ihmisistä suurin henkilökohtainen sijoituskohde. Siksi on tärkeää, että tämän merkittävän sijoituksen arvoa voidaan ylläpitää tai mielellään jopa kasvattaa.

Asuntokauppa ei kuitenkaan ole mikään takuuvarma sijoituskohde. Ajan saatossa asuntojen arvo on saattanut laskea merkittävästi tietyillä aluilla ja kasvaa taas eksponentiaalisesti toisaalla. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää vaikkapa omaa Hämeenlinnan omakotitaloani, jonka asuntolainaa maksoin aikoinaan nenääni myöten pois. Nykyisellään sen arvo on kuitenkin romahtanut, eikä asunnon arvolla saisi edes yksiötä Helsingistä.

Asunnosta huolehtiminen, remontointi ja ehostaminen ovat keinoja, joilla sijoituskohteen arvoa voidaan ylläpitää tai nostaa. Omakotitalokiinteistön omistajan on helpompi vaikuttaa oman kiinteistönsä remontoimiseen ja sitä kautta arvonnou-suun, sillä asunto-osakeyhtiön asunto-osakkeen remontit vaativat monesti taloyhtiön luvan. Näin ollen omakotitaloasujan on helpompi vaikuttaa esimerkiksi energiatehokkuusremontteihin, kuten aurinkopaneelien asennukseen, kuin taloyhtiön asunnonomistajat.

Sijoittamisessa tulisi pyrkiä myös minimoimaan sijoitukseen liittyvät ylläpitokustannukset, kuten rahastoihin liittyvät hallintokulut. Asunnoissa tämän voidaan ajatella olevan

yhtiövastike tai luovasti ajateltuna esimerkiksi lämmitys- ja sähkökulut. Energiatehokas asunto on siis ylläpitokustannuksiltaan suopeampi kuin energiaa runsaasti kuluttava asunto. Tähän voidaan vaikuttaa esimerkiksi erilaisilla eristusratkaisuilla, ilmalämpöpumpun asennuksella tai aurinkopaneelien asennuksella, jolloin sähköä voidaan tuottaa omavaraisesti asumisen tarpeisiin.

Remontoiminen ei kuitenkaan ole niin yksiselitteistä, etenkin näivettyvillä alueilla, joissa asuntojen hinnat ovat ehtineet jo laskea merkittävästi. Monesti kattavat peruskorjaukset maksavat enemmän kuin asunnon sen hetkinen arvo on, eikä remontiin näin ollen ole aina saatavilla tarvittavan kokoisia lainoja ilman vakuutta.

Remontoimattoman asunnon voi myös yrittää myydä. Tällöin asunnon arvo on kuitenkin niin matala, ettei sijoittamiaan rahoja saa mitenkään takaisin – ainakaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Remontoimattomassa asunnossa voi myös pyrkiä elämään mahdollisimman pitkään, mutta monesti omakotitalot vaativat edes jonkinlaisia remontointia hyvän ikääntymisen mahdollistamiseksi. Monella vanhemmalla on myös toive jättää jälkeensä perintöä, jolloin omakotitalon arvoa halutaan ylläpitää myös jälkeläisten vuoksi.

Vihreää siirtymää, hyvää ikääntymistä ja sijoituskohteen arvon ylläpitämistä varten tarvitsemmekin nyt selkeää ohjausta ja kannustinta valtiotasolla, sillä on myös kansantalouden edun mukaista ylläpitää kansalaisten sijoitusten arvoa.

PARHAAN YSTÄVÄSI
PIRKANMAALLA TOIMITTAA

PM HEAT Oy
myynti@pmheat.fi
Tuohikorpi 8
33960 Pirkkala
040 849 6744

PELLETIT
JA BRIKETIT
lämmitykseen

MESALgroup OY

mesalgroup.fi
info@mesalgroup.fi
045 119 3132

Laa ja valikoima
lasialan palveluita
nopeasti saatavilla

päivystys
24 h
03 213 3303

Korjauslasitukset, eristyslasit, ovi- ja ikkunalasit, näyteikkunat, laminoit / karkaistut lasit, kuvio / lankalasit, palonsuojalasit, peilit, pöytälasit, muovit sekä muut lasialan palvelut

Pispalasi Oy
monipuolinen lasitusliike

Käyräkuja 30,
Vuorentausta, Ylöjärvi
www.pispalasi.fi

KRUUNUKAADOT

Mökki- ja pihapuunkaadot

Tontti- ja maisemointihakkuut

Metsänhoidon palvelut ja myrskytuhojen korjaukset

37100 Nokia ja 34530 Kuru

0400 246 825

www.kruunukaadot.com

KAIKKI AUTOSI HUOLTO-
PALVELUT SAMAN
KATON ALTA!

Varaa aika jo tänään!

Sun Kaara
Vaittintie 9 B 8
33960 Pirkkala

ma-pe klo 8-16
0400 818 182
info@sunkaara.fi

www.sunkaara.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Hyvin mietitty valaistus tuo toiminnallisuutta ja tunnelmaa

Toimiva valaistus helpottaa kodin siivousta ja kaikkea muuta toimintaa, mutta myös tuo tunnelmaa ja viihtyisyyttä. Kodin valaistuksessa tarvitaankin niin yleisvaloa, tunnelmavaloa kuin pientiloja luovia jalka- ja pöytävalaisimiakin. Valolla voidaan myös korostaa kodin visuaalisia yksityiskohtia.

Loppuvuoden hämärtyvissä illoissa sen viimeistään huomaa: valo vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin enemmän kuin voisi äkkiseltään edes arvata.

Suomalaiskotien valaistuksessa on kuitenkin tyypillisesti puutteita, varsinkin vanhemmissa rakennuksissa. Valaistus- ja sisustussuunnittelija, SI **Erja Taipale** toteaa suurimman ongelman olevan se, että valoa on yksinkertaisesti liian vähän.

– Valopisteitä on liian vähän suhteessa siihen, mitä tarvitsisi olla. Keittiössä saattaa olla pahimmassa tapauksessa yksi hehkulamppu, tai loisteputki toiseksi pahimmassa, ja yksi kattovalo.

Kyseessä on kuitenkin ruuanvalmistus- ja ruokailutila, joten tuollainen valomäärä on riittämätön. Valon määrän pitää olla tehtävän työn

tarkkuuden mukainen, ettei kokkaa- ja joudu hermostumaan siihen, ettei näe mitä on tekemässä.

Toinen Taipaleen mukaan tyypillinen virhe kodin valaistuksessa on hankkia yksittäinen, tarpeisiin nähden liian tehokas valonlähde.

– Sekin on ongelmallista. Jos on valotykki, joka on olohuoneessa hyvä siivoamiseen, se ei ole kuitenkaan hyvä siihen TV:n katseluun.

Yhdellä valonlähteellä ei voida yleensä täyttää kaikkia tilan valaistustarpeita, vaikka se olisi himmennettäväkin. Taipale suosittelee silti hankkimaan himmennettäviä valaisimia aina kun se on vain mahdollista, ja likipitään joka tilaan.

– Ihmisten pitäisi myös uskaltaa jättää varjoja, koska varjot tekevät valosta mielenkiintoisen. Jos tilassa mi-

hinkään ei tule varjoa, tila on kuten sairaala. Ja kaikki tietävät, miltä sairaalavalistus tuntuu.

Valoremontti alkuun tarpeiden kartoituksella

Taipale neuvoo aloittamaan omakotitalon valaistuksen uudistamisen kartoittamalla ensin kodin sähköpisteet ja mihin valaistusta olisi ylipääntään mahdollista lisätä. Sen jälkeen olisi hyvä miettiä, mitä kodin kussakin tilassa tehdään ja kuinka paljon niihin sen johdosta tarvitaan valoa.

– Jos tila on käytävä tai aula, jossa vain kävellään, sinne riittää vähemmän valoa kuin esimerkiksi eteiseen, jossa pitäisi tietää, onko musta vai sininen sormikas kädessä kun lähdet tästä ulos.

Hän muistuttaa, että vaikka jotkin kevyemmät, alle 48 voltin järjestelmät on mahdollista asentaa omin päin, yleensä tehtävään tarvitaan pätevä sähköasentaja. Jos valaistukseen halutaan lisäksi jonkinlaista älykästä ohjausta, sitä varten tarvitaan yleensä myös jonkinlainen sisäverkko tai wifi-yhteys.

– Remontti- ja saneerauskohteissa on aina todella tapauskohtaista, miten paljon valaistusta pystytään parantamaan tai muokkaamaan. Yleensä aina pystytään parantamaan, mutta mihin tasoon asti?

Omakotiasuja on saattanut myös vierailla uudenkarheassa älytalossa, jossa on pitkälle viety valaistusjärjestelmä ja jonka verhojakin voidaan ohjata sähköisesti, ja kaipaa kotiinsa vastaavaa.

Tuollaiset ratkaisut eivät kuitenkaan Taipaleen mukaan ole yleensä realistisia vanhoissa omakotitaloissa, sillä ne edellyttäisivät mittavaa uudelleenkaapelointia.

– Jos halutaan väyläohjausta valaistukselle, pitäisi saada joka ikinen valaisimelle menevä sähköjohto vaihdettua ja samalla sähkökeskukseen tulee mittavia muutoksia, hän muistuttaa.

Tarpeet valon osalta vaihtelevat huoneittain

Kodin valaistusta kannattaa miettiä ensisijaisesti tilan toimintojen pohjalta; mitä tarkempaa työtä tilassa tehdään, sitä enemmän siihen kaivataan valoa. Kun omakotiasuja remontoikin esimerkiksi kotinsa keittiötä, tavallisesti myös sen valaistukseen kaivataan Taipaleen mukaan parannusta.

– Yleensä välitilassa lieden yläpuolella on vain yksi hehkulamppukan-
tainen valaisin. Se vain on riittämätön määrä valoa.

Led-valonauha yläkaappien pohjassa on teknisesti suhteellisen helppo toteuttaa ja hyvä tapa valaista työtasot. Ne voidaan varustaa myös valotehon ja valon värilämpötilan säädettävyydellä.

Makuuhuoneisiin valoa tarvitaan puolestaan huomattavasti vähemmän. Koska ne ovat pääasiassa nukkumista varten, jo epäsuora valaistus on usein riittävä.

– Yleisesti valoa pitäisi olla sen verran paljon, että näkee siivota ja vaihtaa lakanat ja sen sellaista, Taipale lisää.

Epäsuoraa valoa on hänen mukaansa suhteellisen helppo lisätä vanhasakin talossa esimerkiksi verholistan taakse. Valontarve on kuitenkin jo aivan toinen, jos makuuhuoneeseen on sijoitettu muita toimintoja, kuten työpöytä tai vaatekaappeja.

Kylpyhuoneen ja eteisen valaistus kuntoon

Kylpyhuoneisiin pätevät samat yleisohjeet riittävän yleisvalon ja himmennettävyyden osalta. Koska kylpyhuonetta käytetään myös iltaisin, tuoloin ei ole mielekästä herättää itseään kirkkaalla valolla, Taipale muistuttaa. Usein tilaa käytetään kuitenkin myös laittautumiseen, mikä edellyttää valaistukselta jo enemmän.

– Oikeasti paras valo meikkaamiseen tulee meikkaajan sivuilta ja edestäpäin, mutta tilan pitää olla valaistu myös takaa. Muuten kirkas peilivalo häikäisee.

Hyvä kompromissi olisi hänen mukaansa se, että valoa tulisi edestä ylhäältä ja että tila olisi valaistu myös meikkaajan takana. Kohdevalo ei saisi olla aivan kasvojen kohdalla, sillä muuten se luo suuret varjot kulmakarvojen ja leuan alle.

Myös eteisen valaistuksessa on omat erityistarpeensa. Taipale korostaa, että eteisessä valaistuksen määrän pitäisi mukautua ulkona vallitsevaan valoon. Esimerkiksi ulkona olevaa jäätä on vaikea huomata, jos eteisen valaistus on suhteessa liian kirkas ulkoilmaan verrattuna.

– Jos on ihan sysipimeää kun menee

ulos, saattaa käydä niin, että liukastuu jo kynnyksellä.

Valaisimen ja valonlähteen valinta vaikuttaa

Huoneen valaistukseen voidaan vaikuttaa suuresti pelkästään jo valaisimen ja valonlähteen valinnalla. Mikäli esimerkiksi keittiössä on vain ruokapöydän kohdalla yksi kattovalaisin, joka rajaa valoa vahvasti alaspäin, muu keittiö jää varjoon.

– Jos huoneessa on vain yksi valonlähde, on fakta, että siinä tarvitaan yleisvaloa, Taipale toteaa.

Valonlähteen tai valaisimen ensisijaisen valintaperusteen pitäisikin hänen mukaansa olla se, millaista valoa se tuottaa – eikä vain sen ulkonäkö. Tavallisesti asia menee kuitenkin juuri toisinpäin, hän harmittelee.

– Ihmiset eivät yleensä ymmärrä, jos valaisin tuottaa vaikka voimakkaasti varjoja.

Esimerkkinä Taipale mainitsee korityyppiset valaisimet: ne luovat tilaan ruudullista varjoa muilta osin paitsi varjostimen ala-aukon kohdalta, jolloin tilasta voi tulla levoton. Hän painottaa, että myöskään valonlähde ei tulisi valita sattumanvaraisesti vain sen perusteella, että sen kanta sattuu olemaan sopiva. Olennaista olisi huomioida valon laatu ja onko se himmennettävä, mikäli himmennystä tarvitaan.

– Ja valon määreiden ymmärtäminen auttaa, kun ollaan siellä kaupan hyllyn äärellä. Jos kaikkiin valaisimiin valitsisi edes saman valonvärin (K), se olisi jo hyvä lähtökohta.

Lähtökohtaisesti hyvä värilämpötila kodin valaistukseen on 3 000 Kelviniä. Myös hyvä värintoistokyky (CRI) ja varsinkin kohdevalojen osalta valon avautumiskulma ovat Taipaleen mukaan tärkeitä valintaperusteita.

– Siinä on aika iso ero, miten se valaisee tilan.

Uusilla ratkaisuilla toimivampaa kodin valaistusta

Erilaiset älykkäät valaistuksenohjaukset eri mittaluokissa ovat nousevaa kehitystä kotien valaistuksessa. Usein niitä voidaan ohjata jonkinlaisella älylaitteella, tavallisimmin älypuhelimella, mutta perinteisiä seinäkatkaisijoita ei Taipaleen mukaan voida silti jättää pois.

Monet älytalot saadaan reagoimaan jo siihen, kun asukas lähestyy kotiaan ja esimerkiksi tämän puhelin liittyy kotiverkkoon, jolloin halutut valot syttyvät automaattisesti. Se, mitkä valot syttyvät, voidaan määritellä myös vuorokaudenajan tai vuodenajan mukaisesti.

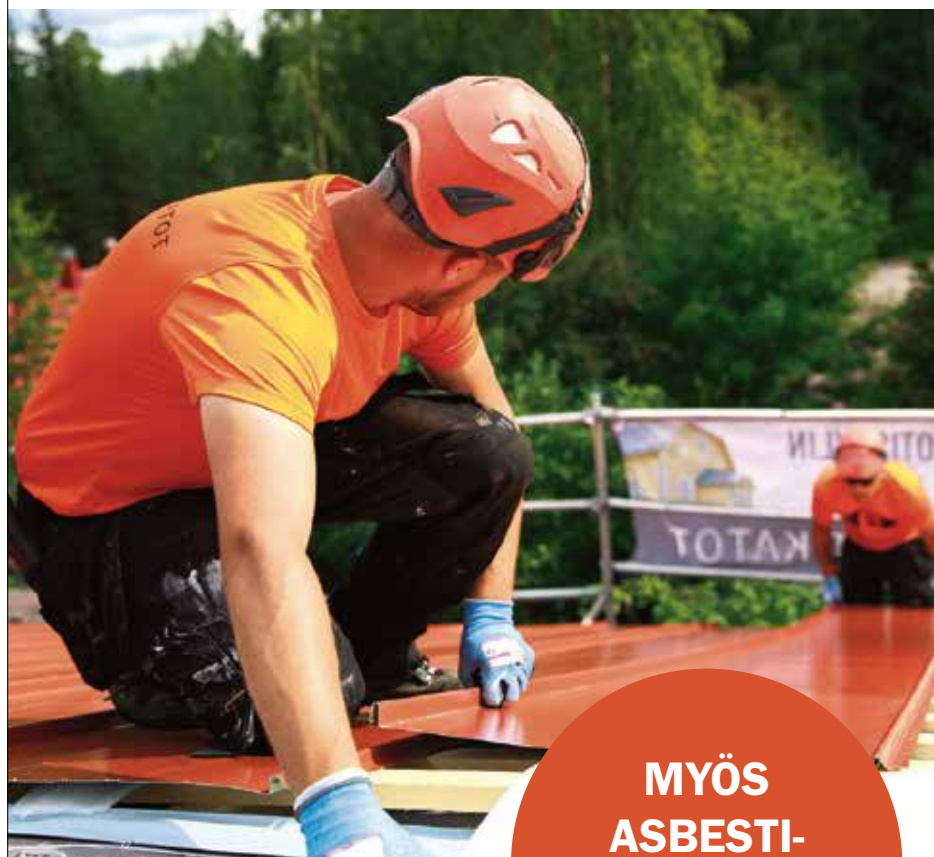
– Onko se sitten lopulta näppärää, on eri asia, Taipale huomauttaa.

Tuollainen ratkaisu vaatii hänen mukaansa paljon resursseja suhteessa hyötyihin. Erilaiset tilannevalaistukset voivat kuitenkin olla hyödyllisiä arjessa ja lisätä kodin viihtyisyyttä, kun kaikki valaisimet voidaan kytkeä päälle tai pois päältä yhdellä painikkeella – tai valita esimerkiksi mukava tunnelmavalistus. ■

Kattoremontteja yli 20 vuotta Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT

Kotisi ylin ystävä

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Joulunviettoa eri puolilla Suomea

Joulua viettää kukin tavallaan – tai on viettämättä. Joulumarkkinat, -koristeet ja -laulut ovat kuitenkin yhteistä perinnettä, joka tuo iloa ja tunnelmaa loppuvuoden pimeyteen.

Milloin on vielä liian aikaista miettiä joulua?

Parhaimmillaan – tai pahimmillaan – joulukoristeet ja -makeiset ilmestyvät kauppojen hyllyille jo varhain syksyllä. Joillekin ne ovat inhotus, toisille taas kauan odotettu lähtölaukaus loppuvuoden tunnelmointiin.

Joulun lähestyminen tuo mukanaan kuitenkin myös rutkasti tunnelmaa, joka vain kasvaa viikko viikolta iltojen pimetessä. Kausivalot, koristeet, musiikki ja erilaiset tapahtumat keventävät tunnelmaa ja tuovat piristystä arkeen, olipa joulusta itsestään sitten mitä mieltä tahansa.

Monella paikkakunnalla on omia paikallisia jouluperinteitään, joita on vaalittu vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Etenkin ruotsinkielisillä seuduilla Lucian kruunaus ja kulkue on ollut tärkeä perinne jo 1950-luvulta lähtien.

Lisäksi monet kaupungit ja paikkakunnat eri puolilla Suomea järjestävät joulutoreja ja tapahtumia, jotka ovat tärkeä osa joulunodotusta niin paikallisille kuin matkalaisillekin. Esimerkiksi Savonlinnassa oopperajuhlistaan tunnettu Olavinlinna muuttuu yhden viikonlopun ajaksi ainutlaatuiseksi miljööksi joulumyyjäisille. Kauniisti valaistu keskiaikainen linna on tuolloin täynnä juhlakauden tunnelmaa. Joulumarkkinoiden lisäksi monenlai-

set Kauneimmat joululaulut -tilaisuudet ovat koko maan yhteistä jouluperinnettä ja voivat olla tyyliltään kaikkea perinteisestä aina metallimusiikkiin.

Helsinki – Stockmannin jouluikkuna ja Tuomaan markkinat

Aleksanterinkadun Joulukadun avajaiset ovat iso tapahtuma, jonka yhteydessä sytytetään kaupungin näyttävä jouluvalaistus. Stockmannin mielikuvituksellinen ja satumainen jouluikkuna Aleksanterinkadulla on ollut osa kaupungin jouluperinteitä jo vuodesta 1949.

Tärkeä osa joulua on myös Helsingin vanhin ulkoilmajoulutori, Tuomaan Markkinat, joka on asettunut mukavasti nykyiselle sijainnilleen Senaatintorille. Sen lisäksi kaupungissa ja sen lähi-seuduilla on toki lukuisia muitakin joulumyyjäisiä. Joulukonserteista mainittakoon Cantores Minores -poikakuoron järjestämä Perinteinen Joulukonsertti Helsingin tuomiokirkossa.

Kristiinankaupunki – Joulukoteja Merikaupungin tapaan

Kristiinankaupunki on yksi Suomen parhaiten säi-

lyneistä puutalokaupungeista. Kaupungin joulumarkkinat on järjestetty 1800-luvun hengessä jo vuosikymmeniä. Joulukauden avajaisia Kristiinankaupungin torilla vietetään tänä vuonna lauantaina 22.11. Kaupungin ytimessä sijaitseva Kirkkokatu koristellaan niin ikään kimaltelevaksi joulukaudeksi, jossa voi virittyä joulun tunnelmaan glögin-tuoksun ja joululaulujen avulla.

Puutalokaupungin joulutunnelmasta voi nauttia Merikaupungin joulukodit -tapahtumassa 13.12. Maksuton tapahtuma tarjoaa kiinnostuneille kurkistuksen Kristiinankaupungin historiallisen keskusta-alueen koteihin ja siihen, miten vanhan rannikkokaupungin puutalokortteleissa vietetään joulua.

Loviisa – Puutalokaupungin jouluidylliä

Loviisan keskustan idylliset vanhat puutalot avaavat joulun aikaan ovensa matkailijoille. Joulukuun toisena ja kolmantena viikonloppuna kaupungin vanhat puutalot koristellaan Wanhon Ajan joulukodeiksi ja asukkaat toivottavat vieraat tervetulleiksi koteihinsa.

Vuonna 2005 alkaneesta perinteestä on tullut

vuosien saatossa kansainvälisestikin tunnettu. Joulutunnelman luomisen lisäksi tapahtuma pyrkii säilyttämään Loviisan vanhaa kaupunkimiljöötä ja edistämään yhteisöllisyyttä.

Oulu – Vanhanajan joulua ja tiernapoikaperinnettä

Joulun tunnelmaan voi kirjaimellisesti astua Oulun idyllisessä Pikisaareessa, jossa sijaitsevan Merimiehen kotimuseon joulukunat tarjoavat vilauksen vanhanajan joulusta. Museon ikkunoihin on luotu kauniita asetelmia, jotka esittelevät perinteistä joulunviettoa.

Kauppakeskus Valkean edustalla Kauppurienaukiolla järjestetään puolestaan joulumarkkinat. Jouluestosten lisäksi kyseisellä Tiernatorilla voi tavata joulupukin ja porot ja nähdä perinteisen Tiernapoikien esityksen. Oulussa tiernapoikaperinne on jatkunut yli 100 vuotta, ja kaupungissa järjestetään edelleen vuosittaisia tiernapoikakilpailuja.

Porvoo – Joulunajan vanhakaupunki hurmaa

Porvoon ainutlaatuinen joulutunnelma on parhaimmillaan vanhakaupungin alueella. Raatihuoneentorin historiallinen miljöö luo kaupungin kuuluisille joulumarkkinoille erityisen tunnelman. Joulusesonki näkyy kuitenkin ympäri kaupunkia; vanhan Porvoon liikkeet koristelevat näyteikkunansa juhlan mukaisesti, ja myös monet kodit saavat itselleen jouluisen ilmeen. Kaiken kruunaa kaupungin keskiaikainen tuomiokirkko.

Porvoon oma Lucia kruunataan 13.12. Vanhan raatihuoneen portailla ja samassa paikassa julistetaan jouluaattona joulurauha. Myös historiallisten Holmin talon ja J. L. Runebergin kodin joulunäyttelyt tarjoavat kurkistuksen paikallisen joulunvieton pitkiin perinteisiin.

Rovaniemi – Joulupukin kotikaupunki

Rovaniemi on ollut Joulupukin virallinen kotikaupunki jo vuosia. Joulupukin Pajakylä Rovaniemellä on yksi Suomen tunnetuimpia joulukohteita. Napapiirillä sijaitseva Pajakylä on houkutellut sekä matkailijoita että paikallisia jo 1980-luvulta lähtien tutustumaan joulupukin työpajaan ja tapaamaan joulupukkia.

Rovaniemellä joulutunnelmasta päästään nauttimaan muutenkin verrattain hyvissä ajoin: Lähtölaskenta jouluun -tapahtumaa vietetään Joulupukin Pajakylässä jo lokakuun lopulla. Toinen odotettu joulutapahtuma on perinteikäs Joulupukin Matkaanlähtö, joka järjestetään vuosittain aattonaaton.

Tampere – Jouluparaati käynnistää joulunodotuksen

Tampereella joulunvietto aloitetaan marraskuun lopussa jouluparaatilla, joka huipentuu Keskustorin joulukuusen valojen sytyttämiseen. Samalla käynnistyy jo perinteeksi muodostunut Kaunein Jouluiikkuna -kilpailu, jossa kaupungin yritykset koristavat näyteikkunansa joulutunnelman mukaisiksi.

Marraskuun lopulla vietetään myös Tampereen Keskustorin Joulutorin virallisia avajaisia. Vaihteittain avautuvat myyntikojut ja jouluisat glögiravintolat ovat auki aina 22.12. saakka. Torin esiintymislavalla nähdään myös jouluisia musiikkiesityksiä.

Tampereella järjestetään joulun alla lisäksi monenmoisia joulukonsertteja ja pienempiä joulumarkkinoita, joista mainittakoon etenkin Finlaysonin historiallisella alueella sijaitsevan Tallipihan joulutori. Perinteisten käsitöiden lisäksi tapahtumassa on hevoskyytejä, musiikkia – ja tietenkin joulupukkii!

Turku – Joulurauhan julistus ja joulumarkkinat

Viimeisenä vaan ei suinkaan vähäisimpänä mainittakoon vielä joulunvietto Turussa – tunnetaanhan Turku Suomen Joulukaupunkina. Kaupungin tunnetuin joulutraditio on joulurauhan julistus, joka on luettu lähes katkeamattomana perinteenä 700 vuoden ajan aina 1300-luvulta asti. Vanhan Suurtorin Brinkkalan talon parvekkeelta joulurauha on julistettu vuodesta 1886 lähtien.

Joulurauhan julistuksen lisäksi Vanhalla Suurtorilla järjestetään marras-joulukuussa perinteiset joulumarkkinat sekä paljon muuta jouluhenkistä koettavaa koko perheelle. Myös Turun linnassa on tarjolla monenlaista jouluaiheista tehtävää himmeli- ja piparkakkukursseista aina piparkakkumuotin kaiverruskurssiin.

 ONNI kotisiivous

Laadukas siivouspalvelu

Säännöllinen ylläpitosiivous, ikkunoiden pesu, muuttosiivous ja muut siivoustyöt hoituvat luotettavasti Onnin ammattilaisilta nopeallakin aikataululla!

Ota yhteyttä **09 8564 6541** tai **onnikotisiivous.fi**

Tutustu lisää verkkosivuilla!

Jopa 35 % kotitalousvähennys

Toimintakyvyn heikentyessä mahdollista saada palvelua myös arvonlisäverottomasti. Tutustu osoitteessa onnion.fi

Joulunviettoa kartano- tai kylpylämiljöössä

Joulu on monille juhla, jota halutaan viettää oman kodin rauhassa tai korkeintaan läheisten luona vierailemalla – ja mieluiten tismalleen samalla tavalla kuten aina ennenkin!

Kotijoululle on kuitenkin nykyisin tarjolla houkutteleva vaihtoehto, sillä useat matkakohteet ovat alkaneet tarjota omia tunnelmointipakettejaan joulunaikaan. Esimerkiksi joissain kylpylähotelleissa voi nauttia saunomisesta ja jouluaterioista, joiden eteen ei tarvitse huhkia itse.

Tai miten olisi romanttinen kartanojoulu? Ympäri Suomen löytyy tunnelmallisia kartanohotelleja, joiden kauniit, vanhat rakennukset luovat upeat puitteet idylliseen joulunviettoon.

Majoituksen lisäksi monet kartano- tai kylpylähotellit tarjoavat jouluisia buffetaterioita ja perinteisiä jouluruokia, hemmotteluhoitoja sekä juhlaan sopivaa ohjelmaa ja viihdettä.

Joulunajan paketit ovat kuitenkin usein suosittuja, joten ne kannattaa varata hyvissä ajoin! ■

TINKIMÄTÖNTÄ LAATUA PIRKANMAALLA

Monipuoliset rakennus- ja
remontointipalvelut kaiken
kokoisiin projekteihin

Ota yhteyttä
Roope Junno 044 030 3697
roopejunno@gmail.com

www.rakennusjunno.fi

Ensiluokkaista rakentamista

- Urakointi
- Suunnittelu
- Työnjohto
- Konsultointi

JUMIRA

OTA YHTEYTTÄ
info@jumira.fi
040 831 9329

Instagram: jumira.oy
Facebook: Jumira Oy
Twitter: jumiraoy

**MONIPUOLISET
PALVELUT
KIINTEISTÖLLESI**

SALAOJAREMONTTI

Laadukas salaojajärjestelmä on investointi kiinteistön arvon säilyttämiseen ja asumismukavuuden parantamiseen. Oikein toteutettuna se suojaa rakennuksen rakenteita kosteudelta ja ehkäisee vesi- ja kosteusvaurioiden syntymistä.

PIHARAKENTAMINEN

Hanki uusi tai remontoitu piha avaimet käteen -taktiikalla. Teemme kaiken kokoiset pihatyöt, pihan perustukset, piha- ja viher- rakentamisen sekä kulkuväylät, jotta valmis piha vastaa kaikkiin käyttötarpeisiin. Kauttamme saat myös pihasuunnittelijan.

MAANRAKENNUS

Maanmuokkaustyöt, vesi- ja viemäryöt sekä pumppaamot, kunnallistekniikka, ulkopuolisten lämpöjohto ja käyttövesikanavien saneeraukset, maalämpötyöt, yleiskaapelointi ja sähköauton latausinfra.

TALVITYÖT

Modernin roudansulatusvaunumme avulla sulatamme routaisen maan nopeasti ja turvallisesti, jotta rakennus ja korjaustyöt voivat jatkua ilman viivytyksiä ja raskaita koneita.

Pyydä kartoituskäynti!

0400 131 363
info@pmp-asennus.fi

**PMP
asennus**

WWW.PMP-ASENNUS.FI

Saanko myydä
sinunkin asuntosi?

Cotoisa

KIIINTEISTÖNVÄLITYS

050 322 1963
carita@cotoisa.fi

Mutkatonta asuntokauppaa
Pirkanmaalla & Keski-Suomessa

INTOHIMONA KESTÄVÄ JA KAUNIS LOPPUTULOS!

- Kylpyhuone- ja saunaremontit
- Laatoitus ja keittiöremontit
- Pintaremontit
- Huoneistoremontit
- Uudisrakentaminen

Kokonais-
valtainen
palvelu ja
24kk
työtakuu!

RAKENNUS
ARELA OY

Ota yhteyttä

Wili-Valtteri Arela 045 801 1448
wiliarela@rakennusarela.fi

www.rakennusarela.fi

terassilasitukset | lasikatot | lasikaiteet | lasiterassikokonaisuuDET

SHOWROOM
Valkeakoskella

Kuntoiluhuone, eläinhuone, olohuone, ruokahuone

Rakennamme
onnellisia oloiloja

Glasluckan

Suomen Glasluckan Oy | Puh. 03 588 7385 | myynti@glasluckan.fi | www.glasluckan.fi

KAIKKI REMONTIT
AVAIMET KÄTEEN-PERIAATTEELLA.

- Vesi- ja palovahinkojen kartoitus ja korjaus
- Kylpyhuoneremontit
- Toimitilamuutokset
- Kaikki kodin sisäremontit

ASIAKAS-
TYTYTYVÄISYYS
9,1 / 10!

www.vv-kuivaus.fi

Sovi tapaaminen
työnjohtajan kanssa!

020 734 4692
tampere@vv-kuivaus.fi

Remontit kunnolla tekemisen meaningillä.